

Leto XVIII. Stev. 166

DIREKTOR »BORBE«
VELJKO VLAHOVIČ
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
DUŠAN BLAGOJEVIČ
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka — Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA BORBA

GLASILO ZVEZE
KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVljena 8. OKTOBRA
1934 • MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK. OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
• OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
KOT »BORBA« ZA SLOVENIJO

Ne več viničarji, temveč svobodni obdelovalci zemlje

Danes se je sestala Ljudska skupščina LRS, ki sklepa o osnutku zakona o odpravi viničarskih in podobnih razmerij — Sklep o ustanovitvi sklada Borisa Kidriča

Ljubljana, 29. junija
Danes ob štirih popoldne je začela zasedati Ljudska skupščina LRS. To zasedanje je bilo prvo po smrti enega najvidnejših slovenskih ljudskih poslancev, revolucionarja in borca tov. Borisa Kidriča. Po spominskem govoru tov. Ferda Kozaka so se poslanci poklonili spominu velikega in drugega pokojnika z enominutnim molkom.

Poročevalec mandatno-imunitetnega odbora je potem predlagal, naj Ljudska skupščina potrdi za 18. volilni okraj, kjer je bil poslanec pokojni tov. Boris Kidrič, njegovega namestnika tov. Stanka Kumpuja, kar je Ljudska skupščina soglasno potrdila.

Ljudska skupščina je tudi soglasno sprejela predlog mandatno-imunitetnega odbora, naj se na predlog Okrajnega sodišča v Gorici odobri kazensko-preiskovalni postopek proti ljudskemu poslancu Francu Česnovarju.

Po poročilih odbora za prošnje in pritožbe ter sprejetju predloga Izvršnega sveta LRS, naj se začasno umakne predlog zakona o zaščiti gozdov, je ljudski poslanec France Hočvar predlagal ustanovitev Sklada »Borisa Kidriča«, ki bo pospeševal razvoj družbenih, gospodarskih in naravoslovnih znanosti, s čimer se bo slovensko ljudstvo najbolj oddolžilo spominu velikega pokojnika. Sklad bo trajna ustanova, ki bo

dajala podpore, štipendije in darila posameznikom, ustanovam in organizacijam. Ljudska skupščina je predlog soglasno osvojila.

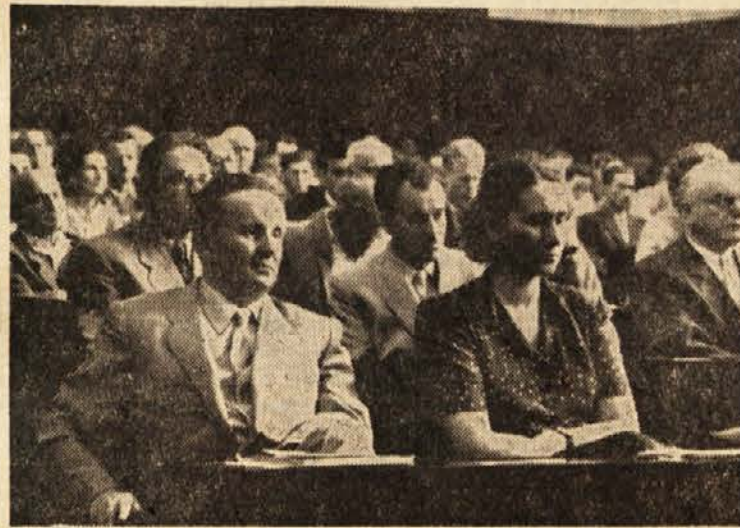
Ljudska skupščina je nato začela sklepati o predlogu zakona za odpravo viničarskih, kolonatskih in podobnih razmerij. Po prečitavanju predloga se je prvi oglašil k besedi ljudski poslanec,

brezplačno oddati gospodarju. Viničarjev delovni dan traja od zore do mraka, za kar dobi od 40 do 200 dinarjev, pri vsem tem pa mora marsikaj delati ob svoji hrani. So tudi primeri, ko dobi ženska delovna sila po 25 dinarjev na dan. Povprečna viničarska meza znaša približno 100 dinarjev. V mnogih primerih viničar

Tov. Hribar je te svoje navedbe utemeljil z mnogimi primeri. Pri vsem tem je poudaril, da viničarske razmere močno vplivajo na gospodarski in kulturni razvoj teh predelov, ki so zato najzaostalejši v Sloveniji. S krediti za ureditev novih socialističnih posestev in povečanje vinogradniških nasadov bo v glavnem omogočena solidna zaposlitev večini viničarskih in bajtarskih družin, ki se bodo lahko vključile v ta gospodarstva ter zaživele življenje brez izkoriščanja, odvisnosti in pritiska. Viničar, ki je doslej živel v gospodarstvi hišici v večni negotovosti, kdaj ga bo gospodar postavil na cesto, bo sedaj dobil to hišico v last proti realni odkupnini. Prav tako bo obdržal deputatno zemljo, ki jo je doslej užival.

Ob koncu svojega govora je tov. Janez Hribar omenil še doslej neresene kolonatske razmere v Brdih ob italijanski meji. Ta problem sicer ni tako kričoč, ker smo večino kolonatskih odnosov odpravili že z zakonom o agrarni reformi ter gre le še za nekaj desetih kolonov. Prav tako pa se z zakonom odpravljajo ofarski in hubarski odnosi, ki so se še obdržali ponekod v okraju Maribor-okolica, in sicer na Dravskem polju, na delu Slovenskih goric, kakor tudi Pohorja.

Za tov. Hribarjem je o viničarskih problemih govoril še ljudski poslanec Anton Ingolič. Nato je Ljudska skupščina končala z delom, ki ga nadaljuje danes.

govoril Janez Hribar, ki je v svojem govoru poudaril, da predlagani zakon namerava odpraviti fevdalne in tem podobne izkoriščevalske razmere, ki jih je še zaslediti v glavnem na področju Slovenskih goric, Halož, Dravskega in Ptujkega polja, na Pohorju in v Brdih. Ta zakon dopolnjuje zvezni zakon o kmetijskem zemljiškem skladu, ki viničarskih razmerij ni mogel podrobno upoštevati, saj izkoriščajo tujo delovno silo tudi kmetje, ki imajo manj kakor 10 ha zemlje in tudi nekateri nekmetje.

Viničarske razmere sta skušali urejati že avstro-ogrska in predvojna Jugoslavija, vendar pa sta šele zakon o agrarni reformi leta 1945 in republiški zakon o likvidaciji viničarskih in kolonatskih razmerij globlje uredila ta problem. Ta dva zakona sta odpravila mnogo viničarskih, kolonatskih in podobnih razmerij, mnogi viničarji so dobili zemljo, ponekod pa so se viničarske razmere ukinile le formalno, dejansko pa je tu in tam ostalo še hujske izkoriščanje.

IZKORISČANJU VINIČARJEV JE ODZVONILO

Poročevalec tov. Janez Hribar je potem podrobno opisal viničarske razmere. Viničar stanuje v gospodarstvi hišici, ima nekaj deset arrov, največ pa do 1 ha deputatne zemlje (povprečno okrog 50 arrov), redi kravico in prašička, gnoj pa mora največkrat

ne prejme zaslužka v denarju, ampak mu da gospodar nekaj žita, krompirja ali kak drug živež, nekaj stare obleke, kar vse pa mu drago zaračuna. Marsikateri viničar mora iskati zaslužke še pri sosednem gospodarju, da bi dobil denar za najnujnejše potrebe.

ITALIJA BREZ VLADE

»LJUDSKI PARLAMENT« ne pričakuje stabilne vlade

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Rim, 29. junija. — Ze pogled na amfiteater italijanske skupščine z galerije za novinarje dokazuje, da demokristjani nimajo veliko razlogov za samozavest. Od desetih sektorjev s po 12 vrstami klopi, ki so jih zasedli poslanci, jih sedaj le pet pripada vladnemu centru. Staro razmerje je bilo 7:3 v korist vlade. Na enem robu sektorja centra sedi Saragat, ki ga loči samo ozek prehod od Nennija. Na drugem robu centra sede liberalci in demokristjanska desnica, prehod med njimi in monarhisti pa ni prav nič širši. Tako prvi kot drugi z roba centra so pokazali naklonjenost, da s svojimi stališči in idejami včasih tudi preskočijo prehod. Ker ima center le 13 sedežev več kot opozicija, bi ga lahko ti »skoki« veljali tudi vlado.

Zato je De Gasperi tako zelo previden in molčeč, ko gre za novo vlado. Zato je tudi šel danes brez sleherne izjave v Quirinal in podal ostavko predsedniku Einaudiju.

Medtem ko v parlamentu nasprotniki šele preizkušajo svoje sile, pa je razprava v drugem »Ljudskem parlamentu« že v polnem teku. Pod oboki galerije Collona v bližini skupščinskega poslopja so ljudski tribuni že začeli svoje zasedanje in razpravljajo o novi vladi.

Ta ljudski parlament javno obravnava štiri rešitve: štiristrankarsko vlado centra, tristrankarsko levo vlado (demokristjani, socialdemokrati in Nennijevi socialisti, tristrankarsko desno vlado (demokristjani, liberalci in monarhisti) in enostrankarsko demokristjansko vlado. Za prvo pravijo, da je negotova, druga je nemogoča, tretja nevarna, četrta pa nepravilna. Prva je negotova zato, ker bi brez socialne reforme izgubila socialne demokrate; druga je nemogoča, ker pričakovani udeleženci koalicije niso pristali na koalicijo; tretja je nevarna, ker skriva desno in klerikalno diktaturo; četrta pa je nepravilna, ker niso prinesle volitve nobeni stranki pooblastila za homogeno vlado. Ljudski parlamentarci

iz galerije Collona pravijo, da je najverjetnejša četrta »nepravilna vlada«. Ljudski parlament se je redkokdaj zmotil v svojih napovedih in se najbrž tudi tokrat ne bo. Pač pa novi vladi ne prerokuje niti dolgega niti srečnega trajanja, predvsem zato, ker »melioracija klerikalnega močvirja v centru«, kot imenujejo skrčenje prostora, ki ga zavzemajo vladni poslanci v centru, še ni končana.

Center namreč ni strnjeno. Zato različno in neenotno odgovarja na močan val v levo, ki so ga zabeležile volitve in ki opozarja na družbeno in politično nujnost, kateri se nobena vlada ne more več izogniti; na potrebo socialnih reform in socialne zakonodaje. 11,5 milijona glasov na levi lahko ne le tolče krščansko demokracijo z njenimi 10 milijoni volivcev, temveč jo lahko tudi razbije in odcepi od nje lastno močno levo skupino, če demokristjanska vlada tudi tokrat ne bo sprejela zahtev, ki jih postavlja šesto desetletje dvajsetega stoletja.

Porast leveice pa ni po mnenju »Ljudskega parlamenta« zmagomominformistične sovjetske politike, temveč glas nezavaranosti in socialno ogroženosti, njihova samobramba pred sistemom, ki meri »demokracijo« z zastarelim meščanskim merilom in »svetim« načeli zasebne pobude, ki so jo današnji vodilni italijanski politiki ohranili še iz leta 1922, ko jih je Mussolini vrgl iz parlamenta, danes pa bi radi nadaljevali tam, kjer so tedaj nehali.

Socialne zahteve bodo preizkušnja, ki bo dala centru končno obliko. Če jim bo vlada ugodila, se bo center zaobrnil v levo, tako da »druga« kombinacija — demokristjani, socialdemokrati in nennijevci — ne bo več nemogoča. Če pa bo vlada sprejela nemogoče mnenje Gonelle, ki sodi, da obrata v levo na volitvah sploh ni bilo, zaradi česar tudi niso potrebne reforme, bo našla novega zaveznika v monarhistih. Pri tem bo izgubila dober del poslancev lastne demokristjanske stranke, dalje so-

Pokop žrtve kominformovskega divjaštva Ogorčenje prebivalstva v rojstnem kraju pokojnega Antona Hlebca

Sentrupert, 29. junija. Danes dopoldne je posmrtno ostanke na bolgarski meji ubitega graničarja Antona Hlebca sprejel rojstni kraj in jih pokopal v domači grudi. Kakor v vseh krajih na dolgi poti od meje, se je tudi dolensko prebivalstvo z ogorčenim bolom poslovilo od žrtve kominformovskega divjaštva.

Ze sinoči je prišel vagon s pokojnim Antonom Hlebcom do Sevnice, davi pa so ga njegovi tovariši, borci in starešine strumiške garnizije, ki so ga vso pot spremljali, pripeljali na postajo Mokronog-Bistrica. Tu ga je pričakala velika množica domačinov na čelu z zastopniki množičnih organizacij, JLA in OLO. Mnoge skupine so prinesle k sprejemu na postajo vence in šopke cvetja. Major Vuk Vlahović iz strumiške garnizije je s krajšim nagovorom predal posmrtno ostanke Antona Hlebca domačinom, v imenu katerih sta spregovorila Ivan Debenc iz Prelesja in Bojan Brezovar iz Sentruperta. Ob sprejemu vojaške godbe iz Novega mesta so mrtvega Antona Hlebca prepeljali v njegov rojstni kraj Praproče, od koder je krenil sprevid s krsto na pokopališče v Sentrupert.

Ob odprtem grobu na šentruperskem pokopališču se je od pokojnega Hlebca najprej poslovil major Vuk Vlahović. Govoril je o junaškem zadržanju naših graničarjev, ki z zavestjo čuvarjev socialistične Jugoslavije skrbno branijo naše meje pred pogostimi izpadi in provokacijami kominformovskih sosedov.

Spominu padlega tovariša sta se poklonila še njegov vodni starešina in borec iz strumiške gar-

nizije, končno pa je v imenu občinskega ljudskega odbora spregovoril Bojan Brezovar. Po tej komemorativni svečanosti so zastopniki množičnih organizacij in šolska mladina položili na grob Antona Hlebca 40 vencev in ga obsuli s cvetjem z domačih livad.

Zbrano ljudstvo je poslalo državemu tajništvu za zunanje zadeve FLRJ protestno pismo, v katerem zahtevajo ostro kazen za moskovske agente, ki so krivi smrti Antona Hlebca. »Odločno bomo branili vsako ped našo zemljo in vedno stali na braniku miru,« so zaključili pismo.

Pokojni Hlebec bi moral v kratkem odslužiti vojaški rok in se vrniti domov, vtem pa ga je zadel zločinski strel bolgarskih banditov, ki po navodilih svojih gospodarjev iz Moskve v zadnjem času vse bolj pogosto izzivajo incidente na naših mejah. V. P.

Protestno zborovanje v Peči

Beograd, 29. junija. Prebivalci Peči, Siptarji, Turki, Srbi in Črnogorci so z velikega zborovanja ob uboju graničarja Boška Zilovića poslali državnemu sekretariatu za zunanje zadeve brzojavko, v kateri zahtevajo, naj naša vlada najodločneje protestira in stori potrebne korake pri pristojnih mednarodnih organih.

»Z gnušom obojamo zločinski napad,« je rečeno v brzojavki. »Tako ravnanje ne more razbiti naše enotnosti, temveč nasprotno, še tesneje združuje in krepi našo čujčnost v ZSSR, ko so informbirojevci v ZSSR na čelu začeli mirovno ofenzivo z besedami, medtem ko v dejanjih še nadalje uredničujejo Stalinsko politiko. To dokazujejo tudi junaška smrt graničarja Zilovića in pa pogoste kršitve jugoslovanskih meja.«

Francija odlikovala naše častnike

Pariz, 29. jun. (Tanjug). Načelniki generalštabov francoskih kopenskih, letalskih in pomorskih sil so priredili svečano večerjo v čast načelniku generalštaba JLA Peko Dapčeviću in ostalim članom delegacije generalštaba JLA.

Pred večerjo je general Blanc izročil članom jugoslovanske delegacije odlikovanja, s katerimi jih je odlikoval predsednik francoske republike Vincent Auriol.

V imenu odlikovancev se je zahvalil generalni polkovnik Peko Dapčević.

Preložen obisk

New Delhi, 29. junija (Tanjug). Pomembni socialistični voditelj Ačarija Narendra Dev, član izvršnega odbora indijske socialistične stranke, letos ne bo mogel obiskati Jugoslavije. Narendra Dev je sprejel povabilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, toda medtem je zelo težko zbolel.

Član indijskega parlamenta v Zagrebu

Zagreb, 29. junija. Danes je prispel iz Dubrovnika v Zagreb član indijskega parlamenta Caman Lal s svojo soprogo. Gospoda Caman Lala sta sprejela na letališču član Izvršnega sveta LR Hrvatske Nikola Sekulić in podpredsednik Mestnega ljudskega odbora Zagreba Jurica Draušnik.

V Turčiji so objavili daljše izvlečke iz Kardeljevega članka

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Carigrad, 29. junija. Današnji turški tisk prinaša dolge izvlečke iz članka tov. Edvarda Kardelja, objavljenega v »Borbi«. Casopisi poudarjajo, da je bil članek napisan ob petletnici resolucije informbiroja in po petih letih uspešnega boja Jugoslavije proti pritisku Sovjetske zveze. Casopisi objavljajo izvlečke iz članka pod naslov, ki pravijo, da preživlja Sovjetska zveza hudo krizo. Posebno pozornost so posvetili tistim delom članka, ki govore o dogodkih v Vzhodni Nemčiji in Češkoslovaški. Casopisi pišejo, da

se je zgodilo privrkat, odkar je bila ustanovljena Sovjetska zveza, da so se velike množice delavcev dvignile proti sovjetskemu režimu.

Casopisi navajajo, da bi bila nevarna utvara pričakovati v Sovjetski zvezi revolucijo in da ni mogoče zaupati v Moskvo vse do tlej, dokler ne bo spremenjen režim, pri čemer poudarjajo tisti del Kardeljevega članka, da ni treba opustiti priložnosti za razgovore tudi s sedanjimi voditelji Kremļa, da bi uredili odnose.

Z. Pečar.

S SEJE IZVRŠNEGA SVETA LR SRBIJE

Uveljavljenje zakona o zemljiškem skladu

Beograd, 29. junija. Izvršni svet LR Srbije je imel večeraj dopoldne v Beogradu sejo, na kateri je sprejel več važnih sklepov. Med drugim je sprejel uredbo o obvezni uporabi čl. 4 točka 2 zakona o zemljiškem skladu, po katerem sme obsegi privatno posestvo največ 10 ha orne zemlje. Republiški izvršni sveti pa smejo ta maksimum tudi razširiti. To pravico je uporabil Izvršni svet Srbije v nekaterih okrajih za družinske zadruge, v katerih so 4 ali več družin. Takšne zadruge bodo lahko imele do 30 ha zemlje.

Izvršni svet Srbije je sprejel tudi uredbo, po kateri bodo pašnike in gmajne vrnili krajevnim skupnostim. To velja tudi za pašnike in gmajne, ki so jih dobile kmečke zadruge, splošne kmetijske zadruge in gozdna gospodarstva. V vseh primerih pa gre le za zemljo, ki ne more biti trajno orna.

Izvršni svet Srbije je razveljavil uredbo, ki je določala, da je dovoljeno obrtna podjetja v gra-

verski, cinkografski in puškarski stroki ustanavljati samo v sporazumu z republiški organi uprave. Odslej bodo ustanovitev takih podjetij dovoljevali ljudski odbori, kakor druga obrtna podjetja. Izvršni svet Srbije je s posebno uredbo podaljšal rok za statute ljudskih odborov občin do konca letošnjega leta.

Seja Glavnega odbora Socialistične zveze Slovenije

Ljubljana, 29. junija
Danes dopoldne je bila seja Glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. Po uvodnih besedah tovariša Borisa Kraigherja o nekaterih politično-organizacijskih vprašanjih ter notranjopolitični in zunanje-politični problematiki, se je razvila razprava o nalogah organizacij Socialistične zveze v zvezi z raznimi gospodarskimi nalogami.

Družbeno upravljanje in naše pravosodje

MAKS SNUDERL

V demokratizaciji in decentralizaciji državnih funkcij smo v poslednjih letih dosegli pomembne uspehe. Nismo samo osvobodili naše gospodarstvo od administrativnega upravljanja, temveč smo na področju socialnega zavarovanja, zdravstva, prosvete in kulture prenesli bistvene in pomembne državne funkcije na družbene organe. Kar se tiče državne uprave, imamo v svetih organi, ki se bodo po načelu samouprave čedalje bolj razvili. Celo na področju samega izvrševanja oblasti smo že našli pomembne oblike, s katerimi se vpliva na delo predstavniške oblasti z oblastjo neposredne demokratizacije. Vendar pa vloga države, ki se določa po njeni intervenciji v družbenih razmerjih, ne more biti omejena samo na ta področja. Na področju pravosodja smo namreč zaostali. Od leta 1945 dalje nismo v tej smeri skoraj ničesar storili, celo novi ustavni zakon ne posega v pravosodje. Gotovo je temu razlog, da smo šli že takrat precej daleč in pa, da je to področje zelo občutljivo. Leta 1945 smo uvedli sistem volitve sodnikov in sistem sodstva po sodniških laikih, sodniških porotnikih in po sodstvu v senatih. Iz sodne pristojnosti smo pozneje izločili skrbniške zadeve in jih prenesli na svete pri ljudskih odborih. Obstojte še neka razsodišča, vendar brez pomembnejše frekvence. To je približno vse, četrdo to ni malo. Nastane pa vendarle vprašanje, ali ne bi mogli storiti še koraka naprej, ali ne bi mogla sedanja tendenca močnega podružabljenja našega javnega življenja obseči tudi naše pravosodje?

V naših narodnih življenjsko močne tradicije neoficielnega sodstva. V Sloveniji in Dalmaciji so bile od leta 1848 do 1930 porote za težja kazniva dejanja, pri katerih je 12 iz ljudstva izbranih porotnikov izrekalo sodbo glede krivde. V Srbiji so bila občinska sodišča pristojna za manjše civilne spore. Borzna razsodišča in razsodišča pri trgovskih zbornicah so bila precej močno angažirana v trgovskem prometu.

Zaradi vsega tega mislim, da bi se o priliki nove ureditve naših sodišč lahko bolj smelo pristopilo k demokratizaciji naših sodišč.

Naš sodni organizem se deli na dve veji: na redna sodišča in na državno arbitražo.

V zadnjem času se je precej govorilo o odpravi državne arbitraže, tako da bi se prenesle njene naloge na redna sodišča, kjer naj bi opravljal sodstvo posebni senati. Ne samo, da so se trgovske komore v cel državi naravnost plebiscitarno izrekle proti temu in za samostojnost arbitraže, je pomembno upoštevati to, da bi taka ureditev poleg vseh drugih nevednosti pomenila korak nazaj, pomenila bi birokratiziranje te ustanove. To pa zato, ker bi se njeno delo normaliziralo in procesualiziralo, ker so sodišča po svoji organizaciji in funkciji mnogo tesneje vezana na same norme in na procesualne oblikosti, kakor pa so to dosedaj bile državne arbitraže po zakonu in po praksi. Gospodarsko pravosodje ne prenese togosti ne v materialnem ne v procesualnem oziru. Treba je kreniti v nasprotno smer, od državne arbitraže je treba odkrniti njen državni značaj. Ni dvoma, da so nam državne arbitraže, kar se tiče načina njihovega dela potrebne take, kakršne so. Reševanje sporov med socialističnimi gospodarskimi organizacijami ne trpi in ne prenese takega pravnega režima, kakršen je potreben za zasebne spore, in je podvržen zlasti v tako močni evolucionarni fazi, kakršno preživljamo mi, zelo

sprejemljivim in elastičnim vplivom našega gospodarskega razvoja. To zahteva sojenje po posebnem organu po gospodarskem sodišču. Dosedanje uspešno delo državne arbitraže to v polni meri potrjuje. Vendar pa je treba nadaljnji obstoj arbitraže, v katerega nujnost se ne more dvomiti, prilagoditi družbenemu značaju socialističnih gospodarskih organizacij. To se pravi, da naj ne sodi državno sodišče družbenim gospodarskim razmerjem, ki obstojajo med gospodarskimi organizacijami in katere smo že osvobodili od državne ingerence, temveč je nujno, da to sodstvo opravlja gospodarski družbeni organ, ki lahko poleg tega, da je vezan na prisilne zakonske predpise, pri svojem sodnem delu v polni meri upošteva vse tiste družbeno-gospodarske tokove, ki v sebi združujejo jedro gospodarskega življenja. Zato naj bi postala sedanja državna arbitraža družbeni arbitraž kot samostojen organizem, ki se formira z izvolitvijo po kakem družbenem organu, najbolje po zborih proizvajalcev, ki bi naj opravljal tudi tisto kontrolo, ki jo sicer opravljajo organi oblasti nad sodišči. Socialistične gospodarske organizacije bi se morale obratovati za rešitev njihovih sporov samo na te družbene arbitraže. Ako bi bilo potrebno, da naj bo sodstvo teh arbitraž dvoinstančno, je mogoče izvesti tudi to, ker obstojajo oblastne in republiške arbitraže oz. centralna arbitraža FLRJ. Družbenega sodišča arbitraž bi prav nič ne motilo, da bi izvršba morala pripasti državnemu organu kakor glede sodb rednih sodišč, ker v tej fazi še nima družbenih organov za pristojevanje. Na ta način bi bil storjen velik korak naprej v našem samoupravnem sistemu in v postopnem osvobodjevanju pravosodstva od državne intervencije.

Nadaljnje vprašanje se pojavlja na področju rednih sodišč, namreč okrajnih in okrožnih sodišč. Brez dvoma bi se lahko v drobnih civilnih sporih prenesla vrsta zadev na občinska sodišča, ki bi jih formirale občine oz. mesta. Taka sodišča imajo zelo močno tradicijo v Srbiji. Take drobne zadeve bi bile mogoče posesti, določitev meja, bagatelni spori in podobno. To bi na eni strani pritegnilo državljane k opravljanju pomembne javne zadeve, na drugi strani pa razbremenilo sodišča, olajšalo in pospešilo reševanje drobnih sporov in znatno zmanjšalo strankam stroške, na drugi strani pa močno okrepi našo splošno idejo samoupravnosti.

Tudi na področju kazenskega sodstva bi se lahko začelo delo na isti liniji. Jaz za svojo osebo sem star pristaž porote in mislim, da je to zelo demokratična ustanova. Če bi se sodstvo za najtežja kazniva dejanja prenesla na široko telo, bi to služilo utrditvi pravne varnosti, ker imajo ljudje iz ljudstva pristen in od kazenskih teorij mnogo manj pokvarjen občutek kakor šolani sodniki, ne glede na to, da prinašajo v sodno dvorano širše pojmovanje o pomenu nevarnosti kaznivih dejanja za splošni red. Vendar pa obenem tudi mislim, da zavest naših vaskih ljudi še ni tako razvita, da bi bilo mogoče že sedaj uvajati take porote, četudi mislim, da je za perspektivo taka porota naravnost klasična oblika za prenos kazenskega sodstva na družbo.

Gotovo pa je, da za manjša dejanja proti časti ni neobhodna državna intervencija. Če kdo komu reče, da je tepec, to gotovo ni v redu, vprašanje je, ali je potrebno, da zaradi tega

sedijo trije sodniki in da se o tem razvija cela sodna procedura! Take stvari bi se lahko reševale pri občinskih sodiščih, ki sem jih gori omenil. Razen manjših kaznivih dejanj zoper čast bi se lahko dala takim sodiščem tudi druga manjša podobna kazniva dejanja, pa tudi kaki prestopki. Saj imamo že sedaj za prestopke pri občinskih ljudskih odborih komisije za prekrške, o katerih ne sodijo posebni sodniki za prekrške, temveč predsednik in tajnik občinskega ljudskega odbora.

Po mojem mnenju je torej že sedaj čas, da lahko osamosvojimo arbitraž kot sodni organ za intervencije med socialističnimi gospodarskimi organizacijami in da prenesemo lažje civilne kazenske stvari na družbeno formirano občinska sodišča. Brez tega ne država intervencija ostala ravnomo tam najbolj občutna, kjer smo neposredno demokratizacijo najbolj sprostiti. V tem pa je da-

Predlog novega načina OBDAVČEVANJA KMETOV

V naših gospodarskih krogih so že dolgo govorili, da bi bil potreben za kmečka gospodarstva nov davčni sistem. Pripravila je posebna komisija v Beogradu; v njej so sodelovali predstavniki vseh republik. Njeno delo je v glavnem končano in v kratkem bo svoj predlog izročila Odboru za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta. Komisija je upoštevala načelo, da pobiranje davkov ni zgolj stvar občinskih in okrajnih ljudskih odborov, marveč gre tu za vprašanje, ki posega v vse naše gospodarsko življenje. Višina davkov naj bi v prihodnje ne bila odvisna od komisij in posameznih odbornikov, marveč bi dohodek posameznih kmečkih gospodarstev izračunali na podlagi površine, kakovosti zemlje, poljskih pridelkov itd.

Ne gre pa samo za odstranitev subjektivnih momentov pri odmeri davka, marveč tudi za to, da bi glede davkov izenačili vsa gospodarstva z enakimi proizvodnimi pogoji. Kmetje naj bi bili odsej bolj zainteresirani na pospeševanju in povečanju kmetijskih proizvodnje (doslej se prav zaradi odmere davkov misli, da jim ne kaže proizvodnjo povečati).

DAVKI NAJ BI SE RAVNALI PO KATASTRSKEM DOHODKU

Komisija, ki naj bi pripravila predlog o novem davčnem sistemu, je prvi del svojega dela končala. Osnova njenega predloga je obdavčenje katastrskega dohodka. Komisija za kataster je izračunala katastrski dohodek po kmetijskih pridelkih in kategorijah zemljišča za 249 od vseh 330 okrajev in mest. Katastrski dohodek so izračunali kot povprečno denarno vrednost donosa zemljišča pri običajnem načinu obdelave ob upoštevanju razmer in razlik posameznih krajev. Republike oziroma pokrajine bi bile razdeljene na področja. Okraje so po proizvodnih pogojih že vrstili v skupine. Katastrski dohodek bi izračunali po površini in kategoriji tako, da bi predvojnja razvrstitev zemljišč po pridelkih in kategorijah ostala v veljavi, upoštevali pa bi med vojno in po njej nastale izpremembe. Katastrski dohodek bi določali po površini in rodovitnosti zemlje, po načinu izkoriščanja in po ceni kmetijskih pridelkov.

DOHODEK KMEČKIH GOSPODARSTEV

Dohodek kmečkih gospodarstev bi se stekal iz treh glavnih virov: iz dohodka od rastlinske proizvodnje (poljedelstvo, vinogradništvo, sadjarstvo, pašniki, travniki itd.), iz dohodka od živinoreje in iz dohodka od predelave kmetijskih pridelkov. Če se na kmetijskih posevkih vrši tudi industrijska in obrtna predelava, bi se dohodek računal ločeno in obdavčil tako, kakor bo sklenjeno za ustrezne proizvodne panoge. Obdavčeni bi bili tudi dohodki od mlatnice, vinogradov, kotlov za žganjekoju ter dohodki od vseh drugih opravil, ki veljajo za kmetijsko proizvodnjo. Pri računanju vrednosti kosmatega dohodka in določanju proizvodnih stroškov (ki bi jih odšteli od vrednosti bruttoproizvoda), da bi dobili katastrski dohodek, bi vzeli za osnovo cene iz gospodarskih let 1951 in 1952.

Komisija ni upoštevala intenzivnih kultur, kakor so indu-

nes notranje nasprotje našega družbenega razvoja, ki teži za resitvijo.

Vendar pa pomembnost razširitve samoupravnih pravic delovnega ljudstva na področju pravosodja ne leži samo v družbeno-politični sferi. Pravosodje zlasti globoko posega v določanje, utrjevanje in omejevanje človeških pravic, namreč osebne svobode, političnih pravic, premoženja in pravice do življenja. Te temeljne človeške pravice so s sodstvom najbolj prizadete. Te pravice so rezultat družbenega razvoja. Odločanje o teh se mora v končnem razvoju vrniti tje, od koder so izšle. Zato je problem sojenja po uradniški ali sojenju po sami družbi po njenih zastopnikih globoko načelne narave. Volitev sodnikov po predstavnih organih oblasti in laično sodstvo je sicer začetek reševanja tega problema, pa vendarle samo začetek. Če imamo vse to pred očmi, postane zahteva po nadaljnjem razvijanju družbenega pravosodja še nujnejša.

strijske rastline (lan, konoplja, sončnice itd.) ter sočivja. Njen namen je bil vzpodbuditi intenzivnejšo proizvodnjo, ki zahteva več dela.

K dohodku od rastlinske proizvodnje, razen vinogradov in sadovnjakov, bi pristeli dohodek od živinoreje, ki bi ga proporcionalno izračunali po kulturi in površini zemlje. Dohodkov od perutnine, čebel in sivilnih kokonov ne bi obračunavali ločeno, marveč bi veljalo načelo, da so zapopadeni in dohodku od posameznih kultur.

DAVČNE OLAJSAVE

Ugotovljeni katastrski dohodek bi bil stalen, njegovo višino pa bi določal Zvezni izvršni svet. Tudi če bi kako gospodarstvo imelo večji ali manjši dohodek od stalnega presežka, ga ne bi pristeli katastrskemu dohodku, niti razlike odšteli od davčne osnove. V primeru elementarnih nezdod (suša, toča, poplave itd.) bi uvažali prizadeti kmetje davčne olajsave, in sicer, če se je donos zmanjšal za več ko za 20%. O tem bi sklepali izvršni sveti republik. Razen teh bi kmetje uvažali še druge olajsave ob urejanju novih sadovnjakov in vinogradov. Za nove vinograde določena zemlja bi bila oproščena davkov od 4 do 20 let (kar bi bilo odvisno od kakovosti zemlje), za sadovnjake 6, za gozdove pa 20 do 30 let. Ta zemljišča bi bila oproščena vseh davkov.

NALOGA KOMISIJE

Če bosta Odbor za gospodarstvo in Zvezni izvršni svet odobrila predloženi sistem, bo začela komisija računati katastrski do-

Pisma uredništva

Se ena laž in še ena skomina
Tovariš urednik!

Italijanski gospodarsko-finančni dnevnik »24 ore« je v št. 137 z dne 10. junija na peti strani objavil članek z naslovom »Promet na Jadranu in Donavski bazen«. Podpisal ga je Antonio Giordano. V njem ta gospod opozarja Italijo, naj misli na svoja pristanišča Trst, Benetke, Ancono in Bari, ki jim preti nevarnost, da bi ostala brez prometa, »ker so bile zadnje čase sklenjene pogodbe na donavskem področju, da bi obnovili redni promet po veliki reki Jugovzhodne Evrope, ki veže jadransko zaledje s Črnim morjem in deželami Bližnjega vzhoda.«

Ne pišem vam teh vrtic samo zato, ker ta članek, kakor mnogi drugi v Italiji, napeljuje vodo na imperialistični mlin, ko izenačuje Trst z Benetkami, Ancono in Barijem, kajti če sploh kdo misli na razvoj in blaginjo Trsta, je to Jugoslavija. Tudi me ne zanima, kaj bo Italija storila s svojimi pristanišči, ker je to stvar Ita-

lije. Ne morem pa se sprizniti z načinom pisanja tega članka, bolje rečeno, s pačenjem resnice in zgodovinskih dejstev, in sicer takšnih, ki se jih še vsi spominjamo. Glejte, kaj Giordano in svojem članku piše:

»Evolucija političnih stikov med Jugoslavijo in deželami sovjetskega bloka je vprašanje, ki ne sodi v okvir naših raziskav. Očitno pa je, da se je v stikih med Beogradom in SZ marsikaj spremenilo, če je Jugoslavija pristopila k Donavski konvenciji, ki jo je predlagala Moskva. V teh razmerah nikakor ne moremo izključevati, da bi glede prometa ne nastal nov razvoj tudi v stikih med Jugoslavijo in Albantijo ter med Jugoslavijo in Bolgarijo, s čimer bi se odprla pot do neposrednih kopenskih vezov med Črnim in Jadranskim morjem prek Drača in Valone. Takšne veze bi bile za prodiranje panslavizma na gornji Jadran zelo važne. Zato se ne smemo omejiti na pariranje vzhodnih pobud samo na gornjem Jadranu, marveč se moramo lotiti urejanja pristanišč tudi na spodnjem Jadranu od Barija.«

Gospod Giordano torej noče raziskovati političnih stikov med Jugoslavijo in sovjetskim blokom. Takoj potem pa pravi, »da pomeni pristop Jugoslavije k Donavski konvenciji veliko spremembo v stikih med Beogradom in SZ.« Kolikšna hinavščina in kakšno pačenje! Kdaj pa je Jugoslavija pristopila k Donavski konvenciji? Včera? Ali gre za Donavsko konvencijo, podpisano julija 1948? Zakaj varajo italijansko in svetovno javnost? Mar ni znano, da je začel Kominform bruhati svoj srd na nas med zasledenjem in po podpisu Donavske konvencije in da traja to že šest let? Zdej je slehernemu poštenemu človeku vsaj v Evropi očitno, da SZ za Jugoslavijo nikoli več ne bo »starejša sestra«, da pa si bo Jugoslavija prizadevala upostaviti s SZ in z deželami pod njeno nadzloro normalne, znosnejše stike. Mar ni tovariš Tito v svojem nedavnem govoru v Pazinu vsemu svetu tega jasno povedal? Mar niso pošteni ljudje na svetu tega odkritosrčno sprejeli kot prispevek k normalizaciji stikov in utrditvi miru na svetu? Toda gospod Giordano beži od resnice, spravlja v javnost nove laži in obuja skomino po vsem, po čemer se cede sline vsakemu italijanskemu imperialistu.

Svetolik Stepanović

Vojaški rok v enotah strokovnih šol

Tovariš urednik!

Ko pokličejo učence industrijskih in gostinskih šol k vojakom, prosijo, da bi jim rok odgodili, dokler šole ne končajo. Nekatero komisije takšne prošnje zavračajo, druge pa jim ugođe. Čeprav gre za strokovne šole, v katere sprejemajo samo učence, ki so končali osemletko ali opravili maturo, nikakor ni dobro, da učence šolanje prekine in gre na prvo končanih dveh razredih k vojakom. Ne vem, zakaj delajo glede vojaškega roka razliko med strokovnimi in srednjimi šolami. Dragoslav Mihajlovič

DNEVNA KRONIKA

V juliju in avgustu bo obiskalo Jugoslavijo nad 1500 tujih študentov in študentk

Biro za mednarodne izmenjave Centralnega komiteja LMJ poroča, da bo v juliju in avgustu obiskalo Jugoslavijo samo v večjih skupinah okrog 1500 tujih mladincev in študentov.

Največ mladincev bo taborilo v Zadru. Pripravljajo tudi taborišča v Novem Vinodolu, Baški vodi in Dubrovniku.

Danes pričakujejo 35 študentov iz Touloussa. Svoj prihod so napovedali mladinci iz Grenoblea, Pariza, Zahodne Nemčije, Belgije, iz raznih krajev Skandinavije, Francije in od drugod. Večje število študentske mladine iz Stockholma, Italije, Anglije in Francije se je javilo tudi v pomoč hrvatski mladini za gradnjo hidrocentrale v Novem Vinodolu.

Plenum sindikata komunalnih delavcev Jugoslavije

Škoplje, 29. junija

V Skoplju se je danes začela VIII. plenarna seja sindikata delavcev in uslužbencev komunalnih ustanov Jugoslavije. Na njej obravnavajo higiensko, tehnično in socialno zaščito ter socialno zavarovanje komunalnih delavcev in uslužbencev. Poročilo in razprava sta pokazala, da so se razmere glede higienske in tehnične zaščite izboljšale, primeri poškodb in smrtnih nesreč pri

delu pa so še zmeraj pogosti. Sindikalne organizacije v posameznih podjetjih so zadnja leta povsem zanemarile službo inspektorjev dela in higienikov, tako da jih v kolektivnih splošnih več. Mnoga komunalna podjetja in ustanove sredstev za higiensko in tehnično zaščito dela lani sploh niso planirala.

Mladinci iz Zahodne Nemčije na sprejemu v Domu sindikatov

Ljubljana, 29. junija
Predstavnike naprednega sindikalnega gibanja delavske mladine iz industrijskih centrov Zahodne Nemčije, ki so že več dni v Sloveniji na študijskem potovanju, so danes sprejeli predstavniki Glavnega odbora sindikatov Slovenije.

Na sprejemu sta mladincem odgovarjala na mnoga vprašanja tajnik GO sindikatov Slovenije Mavric Borc in predsednik časnega republiškega odbora za socialno zavarovanje Jože Plev-

Polni najlepših vtisov odhajajo

Ljubljana, 29. junija Danes se je odpravil v našo uredništvo tovariš Anton Nagode, ki je prišel pred drugim mesecem na obisk v staro domovino, jutri pa se s skupino izseljenec spet vrača v Ameriko. Priporočil nam je o svojih vtisih, mnogo tudi o svoji materi Neži Nagode iz Kreniških poljan, ki je pred dnevi dopolnila 101 leto.

Tovariš Nagode je bil že pred dvema letoma pri nas in pravi, da je neverjetno zadovoljen, ko je videl, kako mnogo smo v teh dveh letih

zgradili. S skupino izseljenec je obiskal nekatera naša gradilišča, sam pa seveda tudi svoje sorodnike v Krškem, Litlji, Hotedrščici in Višnji gorci.

Ko se poslavlja od svoje stare domovine, nas je tovariš Nagode naprosil, naj sporočimo zahvalo vsem njegovim znancom, sorodnikom in drugim ljudem, ki so njega, kot tudi druge sorojake iz Amerike, tako lepo sprejeli. Prav posebno pa je še hvaležen vsem, ki so se ob jubileju spomnili njegove stare matere.

Priprave na proslavo

7. julija v Srbiji

Kragujevac, 29. junija. Tudi letos bodo v vsej Sumadiji zelo svečano proslavili 7. julij. V dveh vaseh takovskega okraja bodo odkrili spomenike, na gimnazijskem poslopju v Gornjem Milanovcu pa bodo odkrili spominsko ploščo dijakom, ki so padli v vojni. Organizirali bodo partizanski marš do vasi Grabovci, kjer je 1941. leta padlo mnogo borcev iz tega kraja. V Kragujevcu bo velik miting ter bo govoril tov. Nemanja Marković. V vasi Vlačiči pri Topoli bo proslava ob hiši, kjer se je rodil srbski letalec in prva vrste vojnega letalstva, Mihajlo Petrovič.

V Nišu bodo po podjetjih in ustanovah partizanski večeri v spomin na narodnoosvobodilni boj in kulturno umetniški programi. Člani Zveze borcev bodo obiskali sorodnike padlih borcev in jim izročili spomenice in de-

narno pomoč. Na grobovih padlih borcev in ustrujenih talcev bodo priredili svečane komemoracije. Na predvečer bo baklada in kurili bodo taborne ognje. Naslednji dan pa bodo izletli v niško okolico.

V vaseh Timočke krajine bodo proslave s kulturno umetniškimi in športnimi prireditvami, partizanski tabori, konference osnovnih organizacij socialistične zveze in svečane akademije. Na Brautjevci pri Zaječaru, kjer so partizani nekoč premagali Nemce in četnike, bo miting z ljudskim rajanjem. V Zaječaru bo tega dne začela delovati tovarna keramike.

V Sremu bodo povsod svečane akademije, večje proslave pa bodo v Rumi, Sremski Mitrovici in drugih večjih krajih. Nad 6000 bivših borcev II. sremskega odreda se bo zbralo pri Lešniku, pri Bosutu.

KOREJSKI PROBLEM

General Clark izročil odgovor Severnim

Četrti dan razgovorov med Sing Man Rijem in ameriškimi predstavniki. Clark predlaga nadaljevanje pogajanj obeh delegacij

Seul, 29. junija (UP) Ameriški civilni in vojaški funkcionarji so imeli danes razgovore z južnokorejskim predsednikom Sing Man Rijem, da bi dosegli kompromisno rešitev za sklenitev premirja na Koreji. To je že četrty dan, odkar imajo ameriški funkcionarji razgovore s Sing Man Rijem.

Današnjemu sestanku z južnokorejskim predsednikom prisotuje posebni odposlanec predsednika ZDA Eisenhowerja Robertson, vrhovni poveljnik Združenega poveljstva general Clark in politični svetovalec generala Clarka veleposlanik Murphy.

Sestanek je trajal 95 minut. Južnokorejski krogi menijo, da so razpravljali o pomembnih podrobnostih »kompromisne rešitve«.

Razgovori med Sing Man Rijem in Robertsonom potekajo v največji tajnosti. Čeprav od časa do časa krožijo glasovi, da sta se sporazumela, poudarjajo v najbolj pristojnih krogih, da prevelik optimizem ni upravičen. Po mnenju tukajšnjih opazovalcev je Združeno poveljstvo pred izbiro, bodisi da Sing Man Rijja ignorira, bodisi da z njim soglaš.

Sprejem prve alternative bi pomenil sklenitev premirja na Koreji, oziroma drugo vlogo v Južni Koreji, ki bi jo vodil človek istega mnenja kot Združeno poveljstvo. Na vsak način kažejo razgovori med Sing Man Rijem in Robertsonom, da so ZDA izbrale neko rešitev in da potrpežljivo skušajo zanjo pridobiti južnokorejske funkcionarje.

Vrhovni poveljnik čet Združenih narodov na Koreji general Mark Clark je danes odgovoril na pismo, ki sta mu ga pred desetimi dnevi poslala poveljnika severnokorejskih in kitajskih čet Kim Ir Sen in Pen Te Hual v zvezi z izpustitvijo severnokorejskih vojnih ujetnikov. Clarkov odgovor so izročili sovražni delegaciji na današnjem sestanku zveznih častnikov, ki so ga skilicali na predlog Združenega poveljstva.

General Clark pravi v odgovoru, da je pričakovanje, da bi vnovič spravili v taborišča 27.000 izpuščenih severnokorejskih ujetnikov, nestvarno. Pač pa odgovor vnovič izraža pripravljenost Združenega poveljstva, da konča vse priprave za podpis sporazuma o premirju in predlaga, naj bi obe delegaciji takoj nadaljevali delo.

V pismu, ki ga je poslal kitajsko-severnokorejskim vrhovnim

poveljnikom prepričuje general Clark kitajsko-severnokorejsko poveljstvo, da bodo Združeno poveljstvo in pristojne vlade storile vse za dosego sodelovanja Južne Koreje. Če bo potrebno, bo Združeno poveljstvo, v mejah svojih možnosti, ukrenilo vse, tudi vojaške ukrepe, da bi zavarovalo dolžbe premirja. General Clark zavrača, kar trdi kitajsko-severnokorejsko poveljstvo, da je Združeno poveljstvo sodelovalo pri izpustitvi ujetnikov ter pri tem podarja, da bi prekinitev sovravnosti olajšala vrnitev pobeglih korejskih ujetnikov, če sami ne bi temu nasprotovali.

General Clark je potem zatrdil, da bo po podpisu premirja menjava tistih ujetnikov, ki žele biti repatriirani, zajela 12.000 pripadnikov Združenega poveljstva in kakih 74.000 vojakov in oficirjev

kitajsko-severnokorejskih enot. Dopolnilnik severnokorejske časopisne agencije iz Kesonga piše, da je sklenitev premirja na Koreji sedaj odvisna od odgovora, ki ga je dalo Združeno poveljstvo na zahtevo severnokorejske delegacije.

Severni napadajo

Tokio, 29. junija (UP) Kitajsko-severnokorejske oborožene sile nadaljujejo s svojimi napadi na izpostavljene postojanke Združenega poveljstva v Corvonski dolini, ki je znana kot »pot za osvojitve Seula«. Južnokorejske oborožene sile so se pod sovražnikovim pritiskom umaknile iz dveh postojank. To je edini del korejskega bojišča, na katerem se bi jejo srditi boji, ki trajajo že delj časa.

Letalstvo Združenega poveljstva je izvedlo več napadov na sovražnikove postojanke. Bombniki Združenega poveljstva so v zvezi s slabemu vremenu napadli preskrbovalna središča in prometne zveze v Severni Koreji.

BUTTLERJEVO SPOROČILO O TROJNI KONFERENCI je prošenilo britanske parlamentarne kroge

London, 29. junija (AFP). Danes je britanski finančni minister Butler v Spodnjem domu sporočil, da se bo kmalu začela preliminarna trojna konferenca pred razgovori na Bermudskih otokih. Kraj konference še ni znan.

Ameriška, britanska in francoska vlada se o tem šele posvetujejo. Rekel je, da bodo na preliminarni konferenci zastopali tri države: britanski ministri, Britanijo bo zastopal markiz Salisbury, čuvvar državnega pečata in vodja konservativne večine v Gornjem domu. Markiz Salisbury je v mednarodnih krogih znan zaradi vloge, ki jo je imel med 1935 in 1938 kot podtajnik v zunanjem ministrstvu. Takrat se je imenoval lord Cranboone.

Buttlerjevo sporočilo je v britanskih parlamentarnih krogih povzročilo veliko presenečenje. Buttler je svojo izjavo dal kmalu po izjavi vodje opozicije Attleeya, ki je zahteval, naj se zaradi Churchillove bolezni določi minister, ki bo vodil zunanje zadeve.

Eisenhower in Malenkov povabljeni v London?

London, 29. junija (Tanjug). — Državni tajnik Selwyn Lloyd je danes izjavil v Spodnjem domu, da bo britanska vlada upoštevala dva predloga, ki jih je danes dal laburistični poslanec Arthur Le-

wis, naj bi povabili predsednika ZDA Eisenhowerja in predsednika sovjetske vlade Malenkova na obisk britanski vladi ter naj bi bila trojna konferenca namesto na Bermudskih otokih v Londonu.

O prvem predlogu je Lewis dejal, da bi ta dva obiska izboljšala mednarodne odnose. Glede drugega je izjavil, da bi konferenca v Londonu namesto na Bermudih bila bolj prikladna za oboje predsednika britanske vlade ter primernejša za pripravo četvornih razgovorov.

V Parizu nočejo predolgega odloga bermudske konference

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Pariz, 29. jun. Bermudsko konferenco so že dvakrat odložili zaradi krize v Franciji. Ko je Francija dobila novo vlado, so bermudsko konferenco tretjič odložili — tokrat zaradi bolezni britanskega ministrskega predsednika Churchilla.

Nova odločitev konference omogoča predstavnikom Francije, ki je šele izšla iz vladne krize, da se bolje pripravijo in da se ne naslanjajo na improvizacijo, do česar bi nujno prišlo, če bi bila konferenca 8. julija. S tega stališča Pariz torej nima veliko razlogov, da bi se pritoževal zaradi odložitve konference.

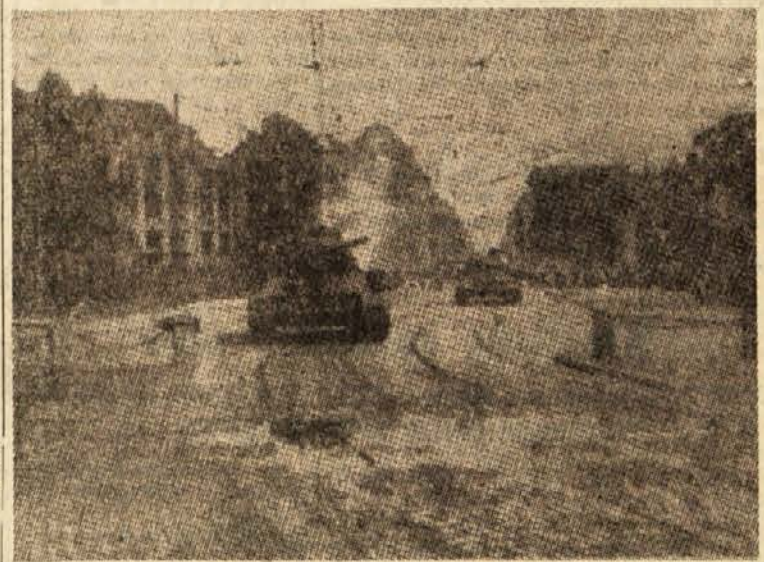
K temu se pridružujejo pomembni zunanje-politični čimbelji, med katerimi poudarjajo predvsem dva. Sing Man Rijevu sabotiranje premirja na Koreji in upor delavcev v Vzhodni Nemčiji. Pomen teh dveh dogodkov proučujejo tukaj z vso pozornostjo in resnostjo, ki jo zaslužita prav zato, ker sta neposredno povezana z dvema ključnima vprašanjema sedanje hladne vojne, to je s Korejo in Nemčijo.

Bonn, 29. junija. V obveščenih krogih Zahodne Nemčije in zah. Berlina imajo še nadalje za možno, da bo visoki komisar ZSSR v Nemčiji Vladimir Semjonov, ki so ga poklicali na poročanje v Moskvo, po vrnitvi v vzhodni Berlin vztrajal pri preosnovi sedanje vzhodnonemške vlade, v kateri naj bi v prihodnje imeli večjo vlogo kot do zdaj tako imenovani meščanski politiki, Otto Nuschke, Lothar Bolz in drugi. Taka vlada bi imela po mnenju Semjonova precej več pogojev za vzpostavitev stikov z zahodno-

prepričani, da bo skušal Semjonov po vrnitvi iz Moskve izpeljati tale politični načrt:

Predvsem si bo prizadeval odložiti parlamentarne volitve v Zahodni Nemčiji, ki bi morale biti v začetku septembra. Namesto volitev v Bundestag naj bi takoj pripravili vsenemske volitve pod nadzorstvom okupacijskih sil.

Prvi pogoj za izvedbo teh volitev pa bi vendarle morali biti izjavi vzhodnonemške in zahodnonemške vlade, s katerima bi vse zunanje-politične pogodbe, ki sta jih ti vladi do zdaj sklenili,

S Potsdamskega trga v vzhodnem Berlinu: cevi sovjetskih tankov so naperjene proti prebivalstvu

nemškimi političnimi krogi in za zblizanje med obema deloma Nemčije.

V bonnskih krogih, o katerih sodijo, da so dobro poučeni o vzhodnonemškem vprašanju, so

razglasili za neveljavne. Po eni strani torej pogodbo, ki jo je zahodnonemška vlada sklenila v zvezi z ustanovitvijo evropske obrambne skupnosti, po drugi strani pa pogodbo, ki jo ima Gro-

britanskega državnika. Osebnim simpatijami se tukaj pridružuje še neprikriti politični moment, kot je to pojasnil tudi sam René Mayer v svoji brzojavki: »Bolj kot kdajkoli prej, so svetu potrebne Vaše izkušnje in Vaše vizije.«

M. Vitorović

De Gasperi po ostavki vlade

Predsednik republike Einaudi bo najbrž v četrtek ponudil mandat De Gasperiju

Rim, 29. jun. (Reuter). Predsednik italijanske republike Luigi Einaudi je sprejel danes De Gasperija, ki mu je podal ostavko svoje vlade. Pričakujejo, da bo začel Einaudi jutri posvetovanja s političnimi prvaki in da bo v sredo ali četrtek zaupal De Gasperiju mandat za sestavo nove vlade.

Politični krogi pričakujejo, da bo De Gasperi sestavil koalicijsko vlado centra. Toda voditelji treh malih strank, socialdemokratske, republikanske, liberalne, ki pripadajo koaliciji centra, so sporočili, da bodo morda zavrnilo sodelovanje v vladi. V tem primeru bo po mnenju političnih opazovalcev sestavljal De Gasperi homogeno demokristjansko vlado.

De Gasperi je očital italijanskim volivcem, da niso pametno ocenili političnega položaja, zaradi česar je vladin center doživel volilni neuspeh. V kratkem govoru, ki ga je imel v svetu demokristjanske stranke, je predsednik vlade razen tega pozval člane sveta, naj prouče preeve vprašanje sestave nove vlade, ne pa politične napake, storjene v predvolilni kampanji. S tem se je De Gasperi, kot sodijo v Rimu,

tewohlova vlada s Poljsko o »večni meji prijateljstva ob Odri in Neissu«. Po predlogu Semjonova naj bi vse okupacijske čete hkrati zapustile Nemčijo.

Ni izključeno, da bi se Semjonov, če bi se povečalo njegovo upanje za sprejem teh predlogov, zavzel za ločitev komunistične partije in socialdemokratske stranke v Vzhodni Nemčiji (ki sta se združili v sedanjo kominformistično »enotno socialistično stranko«) in za resno podporo meščanskim strankam, ki naj bi podprle nevtralistično stališče Nemčije med Vzhodom in Zahodom.

Seveda teh kombinacij še ni mogoče preveriti. Značilno pa je, da je nekdanji reichskanzler dr. Josef Wirt, ki je pred kratkim ustanovil v Zahodni Nemčiji novo politično stranko, tako imenovano »Zvezo Nemcev« in ki so ji v Moskvi zelo naklonjeni, napravil korake pri visokem komisarju Semjonovu in predsedniku vzhodnonemške vlade Grotewohlu, da bi dovolili delo njegovi stranki tudi v sovjetski okupacijski coni Nemčije. Wirt je nadalje dejal, da skuša sedaj v Zahodni Nemčiji združiti »Zvezo Nemcev« s tako imenovano vsenemsko narodno stranko, ki jo je pred kratkim ustanovil bivši notranji minister v vladi dr. Adenauerja Gustav Heinemann in ki ima tako kot »Zveza Nemcev« zelo močne nevtralistične tendence. Končno je, podobno kot kominformistični poslanec Rische pred nekaj dnevi v Bundestagu, tudi dr. Josef Wirt izjavil, da je »Zveza Nemcev« pripravljena skleniti koalicio s tisto zahodnonemsko stranko, ki se »bori proti naslonitvi Nemčije na ZDA«.

Več jasnosti bo prinesla v zvezi z vsemi temi vprašanji nedvomno bližnja vrnitev Vladimira Semjonova iz Moskve.

S. Glumac

Aretacije v Berlinu

Berlin, 29. junija (AFP). Vzhodnonemška policija je aretirala dopisnika francoske časopisne agencije France Pressa, Jeana Marieja in ga imela zaprtega štiri ure. Marie je bil prijat zategadelj, ker se je razgovarjal z neko žensko, ki je prešla iz vzhodnega Berlina v francoski sektor mesta. Marie je bil na ozemlju francoskega sektorja in ga je vzhodnonemški policist po razgovoru z omenjeno žensko pozval k sebi in ga aretiral.

Wedenig o spremembi šolskega zakona

Dunaj, 29. jun. (Tanjug). — Po besedah koroskega deželnega glavarja Wedeniga na konferenci socialistične stranke Koroske bodo tudi s predstavniki slovenske narodne manjšine razpravljali o spremembi sedanje zakona o dvojezičnih šolah.

Wedenig je poudaril, da bi bila strpnost do slovenske manjšine pomembno jamstvo za mirno sožitje na Koroskem.

Sadčikov zapušča Teheran

Teheran, 29. junija (AFP). Sovjetski poslanik v Iranu Sadčikov je obvestil podtajnika zunanjeja ministrstva Abdulaha Hoseina, da dokončno zapušča Iran, ker je premečen na drugo mesto.

IRENDENTISTIČNE MANIFESTACIJE V TRSTU

Bartoli huiska

Trst, 29. jun. (Tanjug) Krščanskodemokratski predsednik tržaškega občnega sveta Bartoli je večerj vnovič javno zahteval, da se Trst in Istra, »predvsem pa cona B, ki je pod gospodstvom tujece, vrnejo Italiji«.

Bartoli je govoril pred predstavniki organizacij iz Italije, ki so večerj prišli v Trst, da bi se udeležili izročitve spominske zastave tržaškim organizacijam bivših bojevnikov, ki so sodelovali v bojih na vzhodnem bojišču. Pri tej iredentistični manifestaciji so sodelovali tudi politični svetnik Julijanske vlade pri Wintertonu Diego de Castro in nekateri italijanski generali. V tržaških protianeksionističnih

krogih so nezadovoljni predvsem zaradi tega, ker je Zavezniška vojaška uprava dovolila, da so ob tej priložnosti prišli iz Italije predstavniki organizacij bivših bersaljerov, dalje tako imenovanih »prostovoljcev iz Julijske krajine« in drugi. Podobno šovinistične manifestacije so bile večerj tudi ob otvoritvi taborišča za letovanje na Opčinah, med otroškim festivalom in celo ob otvoritvi mednarodnega kongresa za boj proti raku. Na tem kongresu, ki se ga je udeležil tudi Bartoli, so tuje znanstvenike pozvali naj po vrnitvi na svoje domove povsod govorijo, da so v Trstu samo Italijani.

DANES PO SVETU

Brez upanja na uspeh

Te dni so v Moskvi, Leningradu, Donjuju in po vsej Sovjetski zvezi protestni shodi proti nedavnim demonstracijam vzhodnonemškega delavskega razreda. Kampanja proti »fašističnim izjavam« in »zlodinski igri v Berlinu« se je začela z občutno zamudno in je šele sedaj v polnem teku to malo čudno izražanje »solidarnosti sovjetskih ljudi z Enotno socialistično stranko Vzhodne Nemčije«. Prepričani smo lahko, da se vodilni ljudje Moskve niso brez resnih razlogov odločili za to akcijo.

Leto in leta je sovjetski tisk pisal o tem, kako uspešno grade »socializem« v Vzhodni Nemčiji in v Češkoslovaški. Sedaj pa se je zgodilo nekaj, kar popolnoma nasprotuje slikam, ki so jo ustvarjali več let. Čeprav je sovjetska propaganda prikazala demonstracije kot rezultat akcije »fašističnih elementov« in »ameriških agentov«, kljub temu delovni ljudje vprašujejo: če je šlo vse tako dobro v teh državah, kako je uspelo agentom, da so spravili na ulice na deset in stotisoče delavcev?

Jasno je, da s propagando ni mogoče zaustaviti vedno močnejšega upora delavskega razreda. Družbeni proces nujno raste iz objektivne državno-kapitalistične družbene stvarnosti in deželah sovjetskega bloka. Če se je najprej pojavil v Češkoslovaški in v Vzhodni Nemčiji, to samo pomeni, da so tu zaradi gospodarske razvitosti obeh držav bili pogoji zato najugodnejši. Vendar pa to ne pomeni, da so druge satelitske države nedotakljive za take pojave in da se jim bodo izognile. Nasprotno že dozdaj je bilo več znamenj, ki napovedujejo, da v teh državah dozoreva in se od časa do časa odkrito pokaže isti proces.

Značilno je, da je tisk drugih satelitskih držav zelo malo pisal o delavskih stavkah in demonstracijah v Vzhodni Nemčiji in Češkoslovaški in da jih je seveda prikazoval kot fašistična izzivanja. Značilno je prav tako, da vodstva informbirojevskih strank na Zahodu dozdaj niso začela podobne akcije kot v Sovjetski zvezi, da bi izrazila solidarnost z režimom Grotewohla in Ulbrichta. Iz takega ravnanja vodstev informbirojevskih strank lahko sklepamo na negotovost v uspeh takih akcij in na strah, da bi prej prinesle nezaželene rezultate. Medtem ko si sovjetski tisk prizadeva revolucionarno akcijo čeških in nemških delavcev prikazati kot rezultat akcije tujih agentov, pa jo večina listov na Zahodu komentira zelo pristansko. Niso namreč razumeli, ali pa nočejo razumeti njenega bistva. Na stari način pisalo o nekem popolnoma novem pojavu v državi sovjetskega bloka. Z zunanje-političnimi svroki (okupacija in podobno) ni mogoče povsem pojasniti niti izrpati

vsebine in samega pomena gibanja delavskega razreda Češkoslovaške in Vzhodne Nemčije, čeprav s svoje strani še bolj zaostrojuje notranjo krizo v teh državah. Nerazumevanje, da so v osnovi teh gibanj notranji vzroki in da se v njihovih akcijah kaže predvsem neko v bistvu socialistično zanikanje državno-kapitalističnih odnosov in birokratskega despotizma, s čimer se prispeva h socializmu v novih pogojih, lahko ovira in škoduje boju zaslužnjega delavskega razreda vzhodne Evrope, ne more pa onemogočiti njegove končne zmage.

Z VSEH STRANI SVETA

ZDA

Taft sodi, da bodo državni dohodki padli

Washington, 29. jun. (UP). Senator Taft je izjavil, da mora ameriška vlada rešiti »nadvisno resno« vprašanje državnih primanjkljajev. Po njegovem mnenju bo 1954 kakšnih 7 milijard dolarjev. Taft sodi, da sta Trumanova in Eisenhowerjeva vlada precehnili državne dohodke za novo proračunsko leto, ki začne 1. julija, za kakšno poldrug milijardo dolarjev. Senator Taft je izjavil tudi misljenje, da bodo državni dohodki ZDA nazadovali tudi v prihodnjem proračunskem letu.

Obsodba britanske kolonialne politike

New York, 29. jun. (AFP). Clan Predsedniškega doma Adam Clayton Powell je obsodil »pokol«, ki jih izvajajo v Keniji britanska vlada in zahival, naj ZDA prenehajo pošiljati gospodarsko pomoč kolonijam, ki jih upravljajo Britanci.

Powell, ki je po rodu Črncec, je zaletel, da je že poprej zahteval od ameriške vlade, naj sproži vprašanje plemenskega preganjanja v Afriki pred OZN. Poudaril je, da je v zvezi s tem vprašanjem poslal svojčas brzojavko direktorju uprave za vzajemno varnost Haroldu Stassenju in ameriškemu delegatu v OZN Henry Cabot Lodgeju.

Mac Carthy grozi Trumanu

Washington, 29. jun. (AFP). Republikanski senator Mac Carthy je izjavil, da bo njegova senatna anke na

komisija morda prisiljena pozvati bivšega predsednika ZDA Trumanu na zaslišanje. Ta komisija bo začela preiskavo o atomskem vohunstvu v ZDA.

Demokratski senator trdi, da je na Kitajskem močno protisovjetsko gibanje

Washington, 29. jun. (AFP). Demokratski senator Warren Magnuson je izjavil, da se aktivna opozicija proti sovjetskim metodam, ki se je pred kratkim razkrila med dogodki v Vzhodni Nemčiji, pojavlja tudi na Kitajskem. Po njegovem mnenju je sedanja na Kitajskem močno protisovjetsko gibanje, ki ga še ni bilo pred dvema letoma. Senator Magnuson se je pred kratkim vrnil iz potovanja okoli sveta.

ARABSKA LIGA

Septembra se bodo sestali

Kairo, 29. jun. (AFP). Države arabske lige so se sporazumele, da bo 2. septembra v Kairu konferenca, na kateri bodo razpravljali o praktičnem izvajanju arabskega pakta kolektivne varnosti. Iz pristojnih krogov poročajo, da se bodo konference udeležili obrambni in zunanji ministri ter načelniki generalštabov arabskih držav.

Japonska ponudba arabskim državam

(Od stalnega dopisnika »Borbe«) Carigrad, 29. junija Kakor poročajo iz Beiruta, je Japonska ponudila arabskim državam zgraditev trgovinskega brodovja. Na nedavni konferenci finančnih

ministrov arabskih držav v Beirutu so namreč sprejeli resolucijo, ki priporoča ustanovitev trgovinskega brodovja arabskih držav.

Japonska se je razen tega tudi ponudila, da bo povečala svoj izvoz v države Srednjega vzhoda. Z.P.

GRECIJA

Sindikatski državni uslužbencev objavil stavko

Atene, 29. jun. (AFP). Izvršni odbor sindikata državnih uslužbencev in namočencev Grčije je objavil stavko svojega članstva za 2. in 3. julij. Z razglasitvijo te stavke hoče sindikat izraziti svoje nezadovoljstvo sprbu uradnega sklepa o dodeljevanju draginskih doklad od 7 do 12%, ki jih ima sindikat za nezadostne. Vlada je dovolila to doklado zaradi podražitve življenjskih stroškov, ki je nastala po razvednotenju drabme. Čeprav je vlada poudarila, da je ta doklada zgolj začasna in da bodo nove plače naknadno določene, so uradni sklep ostro grajali sindikati in opozicijske stranke.

KENIJA

12 pripadnikov Mau-Mau padlo

Nairobi, 29. jun. (AFP). Dejavnost britanskih oboroženih sil v Keniji se je nekoliko omilila. V zadnjih bojih je bilo ubitih 12 pripadnikov organizacije Mau-Mau. Britanske oborožene sile preprečujejo z ostrim nadzorstvom preskrbo pripadnikov organizacije z življenjskimi potrebščinami. Dve ženi sta bili aretirani zaradi tega, ker sta skušali prebiti ozbroj ter odnesti pripadnikom organizacije Mau-Mau hrano v gozd.

Tovarna rotopapirja v Vidmu

DRUGI NAJVEČJI OBJEKT LETOŠNJE INVESTICIJSKE GRADITVE V SLOVENIJI

Gradbišče tovarne rotacijskega papirja v Vidmu pri Krškem je letos močno oživel. Skoraj 700 delavcev in uslužbencev je zdaj zaposlenih pri gradbenih delih. Hkrati se pripravljajo v domači in inozemskih podjetjih strojno in ostalo opremo za to tovarno. Po znesku letošnjih investicij je videmska tovarna poleg tovarne aluminijske v Kidričevem največji investicijski objekt v Sloveniji. Za gradnjo te tovarne in predplačila za opremo določa družbeni plan za letošnje leto skoraj 1400 milijonov dinarjev; celotna investicija pa bo dosegla skupaj z objekti družbenega standarda skoraj 3,5 milijarde dinarjev, pri čemer odpadeta dve tretjini na opremo. S temi investicijami bo tovarna imela letno proizvodno zmogljivost 20.000 ton rotacijskega papirja.

Ze iz navedenih suhih podatkov lahko spoznamo, da gre v resnici za novo veliko industrijsko podjetje, ki se bo tesno naslanjalo na že obstoječo tovarno celuloze, s katero bo sestavljalo močan kombinat papirne industrije. V novi tovarni proizvedene količine rotacijskega papirja bodo zadostovale za vse naše potrebe. Rešeni bodo odvisnosti od uvoza iz inozemstva, ki smo jo zlasti hudo občutili lani, ko smo imeli največje težave, da zagotovimo na svetovnem trgu za drage devize najnujnejše količine tega papirja. Pa tudi drugače bi bilo nespametno vvažati ta papir, če imamo doma vse potrebne surovine za njegovo izdelavo.

VS OBJEKTI BODO LETOS V GLAVNEM ZGRAJENI

Tovarno smo začeli graditi že lani, toda šele letos so se gradbeni dela prav razmahnila, čeprav je deževno vreme potek del precej oviralo. Obe veliki skladišči za papir in za pogonski material sta že pod streho in bosta kmalu lahko sprejela včasno

gradnjo kotlarne s strojnico, kjer bo tudi turboagregat za 6400 kilovatov. Tako bodo prihodnji mesec gradili že vse objekte in bodo do konca leta gradbena dela v glavnem končana.

TUDI OPREMA JE ZAGOTOVLJENA

Večji problem kakor gradnja sama je v primeru te tovarne oprema, ker smo glede najvažnejših strojev navezani na uvoz iz inozemstva, kjer pa so dobavni roki zelo dolgi. To inozemsko opremo bomo plačali deloma iz druge tranše posojila Mednarod-

ne banke za obnovo, deloma pa iz investicijskega posojila v Zahodni Nemčiji. Pri pogajanjih za opremo iz inozemstva, ki je zdaj v celoti zagotovljena, smo se morali sprizgajati z razmeroma dolgimi dobavnimi roki. Gre predvsem za velikanski papirni stroj najsoodobnejše konstrukcije, ki bo dajal vsako minuto 240 m dolg trak papirja v širini 4,2 m in bo imel skoraj štirikrat večjo zmogljivost, kakor sedanji največji stroji v naših papirnicah (ki proizvajajo na minuto okrog 120 metrov v največji širini 2,2 m).

Tovarna Voith v Heidenheimu, ki izdeluje ta velikanski stroj, je sprva stavila dobavni rok 18 mesecev, pozneje pa ga je nekoliko skrajšala. Po pogodbi mora biti stroj dobavljen, montiran in pripravljen za proizvodnjo do prvega aprila 1955. V tovarni pa si prizadevajo, da dobavni rok še skrajšajo, tako da bi se obratovanje začelo konec prihodnjega leta ali v začetku leta 1955.

Druga oprema bo prej na razpolago. Tako bo turboagregat za strojnico dobavljen že letos v oktobru, v brusilnici pa se bo montaža strojev začela letos v novembru in računajo, da bo brusilnica začela obratovati v aprilu prihodnjega leta. Proizvedeno lesovino bo do dovršitve celotne tovarne oddajala drugim tovarnam ali pa jo bo izvažala.

Precej opreme bodo dobavila tudi domača podjetja. Podjetje »Djuro Djakovič« v Slav. Brodu bo izdelalo del opreme za kotlarne, tovarna »Rade Končar« bo dobavila elektromotorje in transformatorje, strojna tovarna »Miha Marinko« v Trbovljah glavni del transportnih naprav, tovarna »Franc Leskošek« v Mariboru mostne žerjave, ki jih bo šest, tovarna Ventilator v Zagrebu pa ventilacijske in pnevmatične transportne naprave. Hkrati v gradnjo nove tovarne rotacijskega papirja bodo razširili tudi obstoječo tovarno celuloze, ki bo verjetno še letos dobila nov tretji kuhalski za celulozo in drugi kotel v kotlarni, tako da se bo njena proizvodna zmogljivost povečala za 50%, to je na okrog 15 tisoč ton celuloze letno.

Šest naftonosnih področij na Hrvaškem

Na Hrvaškem bodo načrpali na leto kakih 500.000 ton nafte

Na področju, dolgem kakih sto kilometrov, od Noveke do Zagreba, je šest naftonosnih polj, pravijo pa, da je to še začetek te naše razmeroma najmlajše gospodarske panoge. Poročila geologov in fizikov o novih naftonosnih področjih prihajajo namreč vsak dan. Kjerkoli so slutili, da je v zemlji nafta, povsod so jo našli. Ko bi bili prekl tako vztrajno in marljivo iskali nafto, bi je imeli zdaj mnogo več. Tako pa bo treba še dolgo čakati, da bomo njene vrelce izkoristili.

Kako bo s črpanjem nafte v prihodnje, še ne moremo reči. Podjetje »Naftaplina« računa, da bo dala Hrvaška leta 1962 že 507.000 ton nafte. Letos naj bi je načrpali 132.000 ton. V prvih petih mesecih so je načrpali 47.684 ton. Globinski vrtnanj je bilo v tem času 18.500, kar pomeni, da so na vsak meter globine dobili blizu tri tone nafte.

KAKO SE JE ZAČELO

Po vojni so imeli v Gojlu na Hrvaškem samo dve vrtnani garnituri. To je bilo hkrati edino naftno področje na Hrvaškem. Iz teh vrelcev so dobili na leto nekaj nad 25.000 ton nafte. Pred letom dni je bilo vrelcev že 77 in nafto so dajali čedalje več. Iznemada so začeli vrelce pojeirati in zato so tudi vrtnanje ustavili. V Gojlu, kjer načrpajo iz 15 vrelcev na dan še kakih 25 ton nafte, obratujejo črpalke, ki črpajo iz zemlje plin.

Gojlo peša, toda ne tako, da bi kazalo, da bodo naftni vrelci kmalu povsem usahnili. Ko bo nafta zmanjkala, bodo nadaljevali črpanje plina, ki ga zdaj čr-

pa gospodarsko življenje Slove- nije je prišlo na dnevni red vpra- šanje o katerem doslej resda nismo imeli priložnosti često razpravljati, ki pa skriva v sebi v odnosih med delovnimi kolektivni ter med njimi in skupnostjo zelo negativne pojave in težnje. Gre za konkurz, ali, da uporabimo sodobnejši izraz, za likvidacijo.

Včeraj je bil v Trgovinski zbornici Slovenije na poziv Republiške arbitraže sestanek vseh upnikov (okrog 30 podjetij), ljubljanskega podjetja »Modna konfekcija«, ki je prišlo v konkurz, ker ni več moglo izpolnjevati svojih obveznosti. Po dosedanjih vsebinih zastarelih predpisih se krijejo upniki iz konkurne mase po tistem vrstnem redu, v katerem so prijavili terjatve. Drugega povedano, kdor prvi zve za konkurz, ima največ upanja, da po prihodu s svojega denarja, ostali pa se lahko sprizgajajo z usodo in zadovoljijo s tistim, kar morda ostane. V našem primeru je znašal primankljaj podjetja »Modna konfekcija« kakih deset milijonov dinarjev Narodna banka, ki ima zmeraj največ možnosti, da zve

Kakšno moko naj bi mleli

Predlog naših mlinarjev oziroma mlinarskih strokovnjakov

V zvezi s predlogom živiljskih strokovnjakov, da bi v bodoče mleli več bele moke, oziroma da bi mleli tri vrste moke namesto dveh, objavljamo v »Ljubljanskem Dnevniku«, št. 122 z dne 28. aprila 1953, so naši mlinarji - vključeni v Zvezo mlinarov LRS - predložili predlog, s katerim pa se popolnoma ne strinjajo.

Po popolnoma ne strinjajo, kaj bi naši mlinarji v bodoče 35% bele moke Og, ki naj bi bila 65 din za 1 kg, 20% moke št. 2 po 50 din in 21% moke št. 5 po 35 din ter 23% otrobov po 15 din (1% odpade na razprešev). S tem bi dosegli po mnenju živiljskih strokovnjakov finančni uspeh letno skoraj za 60.000.000 din večji izkupček.

Mlinarji ugotavljajo, da večina slovenskih otrobov želja in povprašuje po dobri kručni moki, ki bi zagotovila našim delovnim ljudem res dober kruh, ki predstavlja osnovno hranilno bazo našega delavnega sloveca. Slovenski otrobov sicer povprašuje, tudi po beli moki, po primernih cenah, toda ne v taki meri in količini, kot to velja za kručno moko. Poudariti je, iz dosedanjih izkušenj, da daje 90% na kručna moka zelo temen kruh, zaradi prevelike količine otrobov. Pač pa bi bilo mogoče izboljšati kručno moko na ta način, da bi se mlelo v bodoče od doletenega krogla pšenice za našo republiko, 80% na kručna moka, ki daje zelo okusen kruh, po primernih cenah, ki bi jo prenesel sedanji živiljski standard našega delavnega sloveca. Na drugi strani bi bilo primerno, da bi mleli nekaj odstotkov bele Og moke (35%), za katero navadno ni toliko povpraševanja, kakor kažejo dosedanje izkušnje. Pri tej mešanji bi mleli še 4% kručno moko. Mleto ene in druge moke naj bi bilo prepričano ponudbi in povpraševanju tako, da ne bi bilo tega, administrativno predpisano koliko odstotkov bele in koliko procentov kručne moke bi bilo potrebno mleli, pač pa bi se ravnalo mleto ene in druge moke po želji potrošnikov in po porabi.

Mlinarji so prepričani, da bodo naši delovni ljudje z večjim zadovoljstvom pozdravili dve vrsti mljetja, zlasti mljetje res dobre 80 odstotne kručne moke - po živiljskem standardu primerni cen, in deloma bele moke po neprijetni cenah, kakor pa mljetje treh vrst moke.

Predlog živiljskega ma bistično napaka namreč, da se po njihovem predlogu izvela veliko premalo kručne moke, ki bi bila potrebna za krutje stvarnih potreb naših delovnih ljudi. Ne smemo pozabiti, da socialistična skupnost gleda na to, da ima naša delovno ljudstvo zagotovljen res dober kruh, oziroma, da ima na razpo-

Kdo pa pri nas gmotno in moralno odgovarja za konkurz? Kakor vidimo iz primera ljubljanskega podjetja »Modna konfekcija«, trpe gmotno škodo kolektivni, ki so v dobri veri navezovali poslovne stike z nesolidnim podjetjem. Moralno pa v glavnem nihče ne odgovarja.

V Ljubljani to ni prvi primer, tako da prebivalci tega mesta že na debelo zbijačo šale zaradi likvidacij, ki so nastale zadnje čase. Tako je prišla v konkurz kavarna »Emona« in za dolgove ni nihče odgovarjal. O bivšem direktorju pa pripoveduje, da je dobil potem še boljše direktorsko mesto. Hotel »Bellvue« je prišel nekdo v konkurz, njegovih dolgov pa so ostali neporavnani. Zdalj pa znova postuje kot novo podjetje, čeprav se ni nič spremenilo, niti firma. Zares zelo ostroumen! Napovedati konkurz, izigrati tako ostala podjetja, ki nastopajo kot upniki, potem pa znova zavrteti lajno.

Ljubljansko podjetje »Radiocenter« pa je likvidiralo, čeprav je aktivno. Namesto njega so ustanovili dvoje podjetij (eno celo z istim imenom). Organ, ki sklepa o ustanovitvi in ukinitvi podjetij, v tem primeru Mesni ljudski odbor, pa je vzel kakih 10 milijonov aktive.

Pri podjetju »Modna konfekcija« je stvar v tem, da je direktor prodajo blaga zadrževal, misleč da bo nastala na trgu še boljša konjunktura. Ko bi se bila ta špekulantska politika obnesla, bi bilo podjetje nedvomno imelo velike dohodke in dobiček. Zdalj, ko je zaradi tega skrahiralo, pa je kratko malo napovedalo likvidacijo, škodo pa naj trpe ostali kolektivni upniki.

V našem gospodarskem pravem sistemu imamo glede odgovornosti podjetij do skupnosti očitno vrzel. V našem primeru so imela ljubljanska podjetja pravico slabo poslovati, zavrteti denar, špekulirati in kdo ve kaj še vse, ne da bi za to količnik odgovarjala, kajti če se jim značne trgi za takšno početje maščevati in jih požene v konkurz, trpe škodo drugi.

Menimo, da zadene v takem primeru del odgovornosti MLO, kot državni organ, ki ima pravico podjetja ustanovljati in ukinitjati. Mesni ljudski odbor bi bil konec koncev dolžan trpeti škodo za vsa svoja podjetja, ki pridejo v konkurz. Zdi se nam, da pojmuemo ukinitve ali ustanovitve gospodarske organizacije popolnoma uradniško. Ob ustanovitvi podjetja gre za to, da državni organ v imenu držbe delovnemu kolektivno osnovna sredstva, da jih upravlja. Za s tem ta organ pred vso družbo ter vsimi ostalimi delovnimi kolektivni in organizacijami neposrednih proizvajalcev jamči, da je novi kolektiv vreden zaupanja, ki mu je bilo izkazano z izročitvijo osnovnih sredstev v upravljanje in da bo ta sredstva zares kar najbolje, kar naj bolj racionalno in pošteno upravljal.

Če državni organ ni prepričan, da bo podjetje uspevalo, zakaj ga potem ustanovi? Če pa meni, da je njegova ustanovitev vendarle koristna, čeprav začasno ne bi bilo rentabilna, naj državni organ in družbena skupnost trpita morebitno začasno zgube. In če se ugotovi, da kako podjetje malomarno in nespametno postuje, posebno pa še če špekulira, zapravlja denar in samo silji v polom, tedaj je potrebna družbena intervencija. Nihče v tem ne bi mogel ljudskemu odboru očitati, da je birokratske posegel v posle podjetja in njegovo samostojnost v upravljanju, kajti v takem primeru sploh ne moremo govoriti o kakšnem delavskem samoupravljanju, marveč o izigravanju zaupanja, ki ga je družba izkazala delovnemu kolektivni, o zlorabi delavskega samoupravljanja, o čisto navadnem kriminalu.

V kratkem času bo vsekakor težko izdati v našem gospodarsko-upravnem sistemu takšne predpise, ki bodo natančno določili, koliko je za konkurz kakega podjetja gmotno odgovoren sam kolektiv, koliko pa krajnava skupnost oziroma ljudski odbor kot ustanovitelj podjetja. Pač pa lahko še zdaj govorimo o moralni odgovornosti delovnega kolektiva pred skupnostjo.

Malomeščanska in lumpenproletarska ravnodušnost kolektiva bankrotnega podjetja, ki mu je vseeno, kako bo poravnalo dolgove ostalim delovnim kolektivom, se niti najmanj ne razlikuje od predvojne kramarja, ki je firmo svoje štacune pred bankrotom prenesel na svojo ženo in tako opeharil upnike. To je zdaj še neprimerno bolj nemoralno, ker gre tu za delovne kolektive, za tovariške odnose in za zaupanje, ki bi moralo veljati med njimi. Kam pa bi prišli s poslovnimi stiki med podjetji, če bi moralo vsako preizkušnjo solidnosti drugega, preden bi navezalo z njim kakršnekolik stike.

Če ima zdaj vsak član delovnega kolektiva pravico sodelovati v upravljanju podjetja, tedaj iz te njegove pravice sledi tudi polna odgovornost. Tu gre predvsem za moralno odgovornost. Ne vidimo namreč nabeneza razloga, da članov bankrotnega kolektiva, predvsem pa članov delavskega sveta in upravnega odbora, pa tudi vodilnih uslužbencev na bi za nekaj časa disfunkcionalni za kakrnekoli predstavnike funkcije. Kdor je zaupanje družbe zapravil, bi moral šele z vsaj enim delom dokazati, da ga je znova zaslužil.

Bo zdaj v Loki pri Zidanem mostu bolje?

Francka Zagarjeva, upravnica Okrajnega doma onemoglih v Loki pri Zidanem mostu je zadnja leta zabredla v precej hude nepravilnosti, tako na svojem službenem mestu, kakor tudi v aktivističnem delovanju.

Prišluhimo najprej izjavam, ki povedo, kako je Zagarjeva upravljala Okrajni dom onemoglih.

Oskrbovavec Ivan Osolin pripoveduje, kako je bilo s pogrebi umrlih oskrbovancev. Vsakdo, ki je nosil krsto, bi moral dobiti po 100 din. Tov. Osolin je nosil dvanajstkrat, dobil pa je vsega skupaj dvesto din. Vprašal je upravnico, kaj je z drugim denarjem, pa se mu je samo smejala, češ naj na to kar pozabi. Razen njega se dva ali trije oskrbovanci niso dobili zaslužene denarja.

Ivan Skušek, oskrbovavec, potrjuje, da je Zagarjevi vozil vino in klobase na njeno posestvo v Hotemežu. V Domu onemoglih se pogosto klali prašiče, vendar še ni ugotovljeno.

Tržaški in koroški pevci na I. Ljubljanskem festivalu

Težišče obsežnega programa I. Ljubljanskega festivala od 4. do 12. julija je nedvomno v kulturnih prireditvah, koncertih, opernih in baletnih predstavah, številnih kulturnih razstavah itd. Posebno zanimanje vzbujajo že sedaj nekatere visokokvalitetne prireditve, tako n. p. oba koncerta Slovenske filharmonije, večer opernih arij s Heybalovo in Franciom, Traviate z Dermoto, Rigoletta z Ružičkoma, Fausta z Neraličem, Gorenjskega slavčka s Franciom itd. Vse te prireditve bodo na vrtu Doma JLA, v primeru deževne vremen pa v dvoranih, o čemer bodo udeleženci pravočasno obveščeni.

Sveda pa je v središču pozornosti tudi nastop tržaških in koroških pevcev 11. julija ob 20.30 v kinu Ti voli. Zapeli nam bodo v blaglasnjaku svoje rodne govornice izbrane koroške in barkovljanske narodne pesmi. Tržaški in koroški pevci bodo nastopili izmenično. Tržaški pevci so člani prvotnega sponora barkovljanskih pevcev je tem zanimivejši, ker bodo peli stare tržaške narodne pesmi, ki so vzbudile živo zanimanje v Beogradu, Zagrebu in celo v Münchnu. Pevski zbor vodi skladatelj Milan Petrot. Vse pevke bodo pele v tržaških narodnih nošah.

Pri koroških pevcih pa gre za pevski zbor Slovenske prosvetne zveze, ki šteje 20 pevcev. Zapeli nam bodo vrsto najlepših koroških narodnih pesmi, kakor n. p. Nmay črtez izaro. Čof so tiste stezle, juhe pojdamo v Kofče itd. Koroške pevke vodi Pavel Kernjak.

Miro Zakrajšek

IZ NAŠIH KRAJEV

Naj ptujška Svoboda klavirno konča?

Objavljamo dopis, ki so nam ga poslali iz Ptuj. Prizadela jih je vsebina, še bolj pa naslov članka, objavljenega 9. junija »Mar naj ptujška Svoboda klavirno konča«. Da ni tako hudo, pripoveduje pisec, četudi meni, da bi lahko bilo delo Svobode tudi boljše.

Predhodnik »Svobode« v Ptuj je bil SKUD »Jože Lacko«. Ta je imel okrog 150 članov. Svoboda jih ima danes nekaj nad 900. Od teh jih 360 aktivno dela v desetih sekcijah. Moški in mešani zbor sta številčno tako močna (85 pevcev) kot jih Ptuj še ni imel. Pri tem naj bo povedano, da je sestav zbora izredno pester in da je v njem nad tretjina delavcev. Razen sodelovanja na proslavah je imel zbor zelo uspeh koncert ob petdesetletnici dr. Jožeta Potrča. Privedel pa je še samostojne koncerte na Borju, v Majspeku, v Domu na Dravinji ter dal brezplačen koncert za pripadnike JLA.

Godba na pihala je žela uspeha na koncertu v Ptuj, obiskala je več podjetij in prireja brezplačne koncerte, dalje je imela nekaj koncertov po vaseh in v parku. Razumljivo je, da je sodelovala na vseh proslavah. Bolj kritično je bilo nekaj časa v tamburaškem zboru, kjer ni bilo prave volje za resno delo. Sedaj pa hodijo člani spet redno k vajam in uspeh gotovo ne bo izostal. Vse pohvale pa je vreden mladinski tamburaški zbor, sestavljen iz 32 učencev v gospodarstvu (vajecev), ki je imel ob Dnevnu učencev v gospodarstvu izredno uspeh koncert, za kar gre zasluga predvsem vodji zbora tovarišu Hribniku. Takšnega zbora Ptuj še nikoli ni imel. Tudi orkester je imel svoj samostojni koncert.

Dramatska sekcija je najprej študirala Cankarjeva Hlapca Jerneja, kjer naj bi sodelovalo nad 200 ljudi. Zaradi tehničnih ovir pa so načrt odložili in nastudirali »Dobrega vojaka Svejka«. Za uprizoritve so si naredili zložljiv in prenosljiv oder, lastno sceno in obleke. Imeli so v Ptuj in po vaseh 21 predstav. Trenutno sekcija počiva, ker išče novega režiserja.

DOPISUJTE V »LJUDSKO PRAVICO - BORBO«!

Lep uspeh je pokazala harmonikarska šola na svoji letni produkciji, kjer je nastopilo 60 mladih harmonikarjev.

Lutkovna sekcija si je ob izredno poštovnem delu članov in močni pomoči železničarske delavnice naredila prenosljiv oder in prvo garnituro lutk ter nastudirala po lastni dramaturgiji igrice »Janko in Metka«.

Začela je delati tudi likovna sekcija, kjer se okoli 15 članov ukvarja z risanjem in modelarstvom. Zelo živahno je bilo delo esperantске sekcije, ki se sedaj pripravlja na kongres v Zagrebu, kamor bodo šli 4 člani.

Pred mesecem so ustanovili samostojno sekcijo tudi v Turnišču pri Ptuj. Mislimo pa, da bo sekcija ob pomoči upravne odbora kmalu preselila v samostojno »Svobodo« Turnišče.

In končno tudi Ljudska univerza ni bila tako neobgledno dete. Res je in to mora upravni odbor priznati, da se ni podrobneje ukvarjal s to sekcijo, ker je vodstvo po izkušnjah prejšnjih let uspešno vodilo delo. Res je tudi, da bi bila lahko predavanja bolj obiskana. Ne v izgovor, temveč v pojasnilo pa moramo vendar omeniti to, da Ptuj še zdaleč ni industrijski kraj in da se večina delavcev na delo vozi. Neodpustljivo pa je, da Svoboda ni organizirala poučnih predavanj in nobenega družabnega večera ali izleta.

Tudi trditve LO, da je v upravnem odboru samo en delavec ne drži. Res je, da so od 7 članov trije delavci.

Pa še nekaj besed o festivalu. Tudi o njem je bilo govora v upravnem odboru. Vendar misli odbor o festivalu malo drugače kot LO. Mislimo, da res ne gre imenovati festival vsako malo večjo kulturno prirediteljo in koncertni festival in ne mora biti edino merilo za delo, ker mora biti festival odraz kulturnega dela in posebnosti cele pokrajine.

Ali se po zgornjem res lahko skribljeni vprašujemo z LO »Mar naj ptujška Svoboda klavirno konča? Po začetnih težavah bo ptujška »Svoboda« - Jože Lacko v sedaj urejenih prostorih prav gotovo delo razširila, odpravila pomanjkljivosti in tako opravičila svoj obstoj! — ko

Pravijo, da bo preskrba s kmetijskimi pridelki odslej boljša

Doslej sta bili na Jesenicah dve trgovski podjetji s kmetijskimi pridelki: »Zadrzniki« in »Kmetice«; imeli sta več trgovskih poslovalnic na Jesenicah, v Radovljici, Kranjski gori in na Bledu. Potrošniki sami najbolje vedo, da je bila preskrba s kmetijskimi pridelki kljub številnim prodajalnim večkrat zelo slaba in odgovarjala sodobnemu načinu trgovanja. Tega se se prav dobro zavedali tudi uslužbenec obeh podjetij. Kolektiva »Zadrzniki« in »Kmetice« sta uvidela, da bi bilo koristno, če bi se obe podjetji združili. Tako bo začelo s 1. julijem poslovati novo podjetje »Trgovsko podjetje s kmetijskimi pridelki Jesenice«. »Zadrzniki« kot podjetje okrajne zadržane zveze v Radovljici bo pravzaprav še ostalo, le da pojde dal dookoli strokovnega osebja v novoustanovljeno trgovsko podjetje. Vendar »Zadrzniki« v prihodnje ne bo več nadrobno prodajal kmetijskih pridelkov; predvsem bo preskrboval kmetje z umetnimi gnojili, poljedelskimi stroji, dobrimi semeni ipd. Kmetijske zadruge pa bodo svoje pridelke lahko prodajale novemu podjetju.

Otroci Trške gore imajo šolo radi, toda kdaj bo njihov razred svetel, prostoren, zračen...

Našo šolo v Trški gori so časopisi že večkrat omenjali: da je v zidnici, kjer je v majhni učni sobi natrpano precej otrok, da je pouk zelo težaven, ker je učilnica temna in mora v oblačnih dneh goreti luč in podobno.

Sola je bila ustanovljena leta 1947. Ker ni bilo primerne zgradbe, so jo uredili v zidnici bogataša-tujca. Sola ni imela ne šolskih knjig ne knjižnice in ne učil. Danes pa ima že marsikaj.

Otroci imajo šolo radi in prav pridno obiskujejo pouk in se še dokaj dobro uče, čeprav morajo poveličini pomagati doma pri kmečkem delu. Šolskih izostan-

Zaradi visokih cen so zavrlj izvoz zelenjave iz Kopra

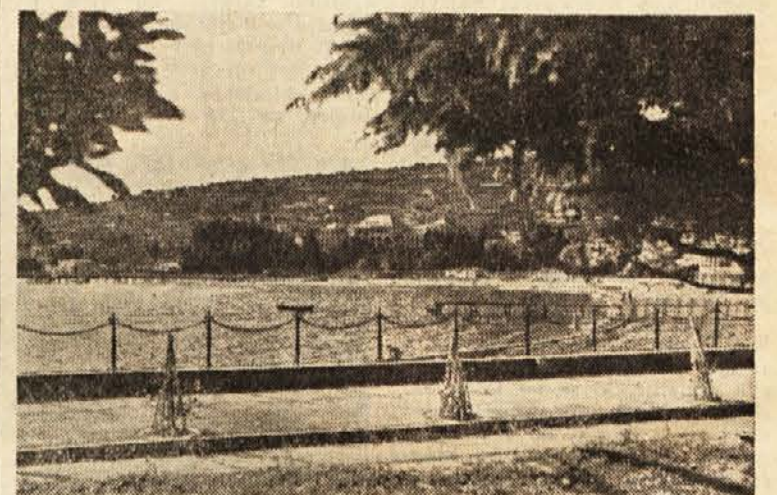
Potrošniki v koprskem okraju in tudi drugi ljudje so se letos čudili cenam zgodnje zelenjave in sadja, ki so ostale dolgo pretirano visoke. Odkupna cena zgodnjega krompirja — glavnega izvoznega artikla — se je gibala takole: sprva je znašala 85 din, nato je polagoma padla na 70 dinarjev, nenadoma pa je prišla na 105 dinarjev. Potem se je gibala med 35 in 45 dinarji itd. Izvoz na inozemska tržišča je bil letos zelo slab. Do 22. junija je bilo izvoženo v Trst 896 ton, v Nemčijo okoli 120 ton, v Avstrijo pa okoli 470 ton sadja in zelenjave. Lani je bil do tega časa izvoz polovico večji.

Slabega izvoza je deloma krivo letošnje muhasto vreme, zaradi tega so prišli zgodnji pridelki na trg deset do petnajst dni kasneje kot druga leta. Na tržišču v Trstu so imeli zgodnje pridelke iz Italije prej kot mi. Deloma so zakrivilo slab izvoz in neurejene cene posamezne kmetijske zadruge, ki bi rade imele čimvečji dobiček. Nekaj podobnega smo zasledili že lani pri kmetijski zadruzi v Izoli, ki je prodajala bla-

go dražje kot ostale zadruge, ki so ga dobavljale združnemu podjetju »Fruktus« v Kopru. »Fruktus« je bil lani skoraj edini nakupovalec in izvoznik. Ker je imel skoraj monopolistični položaj, so ga večkrat kritizirali. Vendar tedaj se cene niso menjale in podjetje je celo zaslužilo devize z izvozom, zadruge pa so dobile potrebne kamione in drugo blago, ki je navezano na uvoz. Letos je trgovina docela spro-

precej zaslužili, ne čutijo potrebe, da bi prodajali. To najbrž ne bo trajalo dolgo, ker letina dobro kaže in bodo cene nujno padle.

Vsekakor pa se zadruge ne bodo gospodarsko opomogle zaradi začasnega »trgovskega uspeha«, ki je škodoval zunanji trgovini in potrošnikom. S tem, da so se ukvarjali s trgovanjem, ki že meji na špekulacijo, so zane-marjale glavno nalogo — pospe-

Portorož, znano letovišče na Slovenskem Jadranu

šena in na Koprskem se je pojavilo okoli 16 nakupovalcev, privatnikov in predstavnikov podjetij iz Zagreba, Ljubljane, Reke in nekaterih drugih krajev, kjer ni zgodnjih pridelkov. Nakupovalci niso varčevali z denarjem, saj so to blago na domačem trgu z lahkoto prodali ne glede na ceno. V ta boj je poseglo tudi podjetje »Zadrugar« iz Buj, ki je nudilo kmetom in zadrugam zelo ugodne cene. Lov za blagom se je izražal v gibanju cen in v tem, da je koprsko izvozno podjetje »Fruktus« bilo večkrat v zadrugi, ki je moralo izpolnjevati pogodbe z inozemskimi kupci. Seveda je čutil posledice potrošnik.

Sezona zgodnjih pridelkov je že skoraj za nami, pa vendar cene še niso normalne. Na primer odkupna cena krompirja po 20 din je še zdaj previsoka. Vendar kmetje in zadrugniki, ki so letos vavjeni visokih cen in ki so tudi

še vati in modernizirati kmetijsko proizvodnjo in razvijati gospodarstvo na vasi. T. B.

Ribiči se pritožujejo

Na pritožbo ribičev v članku pod gornjim naslovom, objavljenem dne 23. junija letos bi uprava revije »Ribič« rada pojasnila, da ni kriva, če nekateri naši organizirani športni ribiči ne prejemajo redno svojega glasila. Dolžnost člana ribiškega društva je, da vsako leto, ko obnavlja svoje društvene obveznosti, obne-tudi naročnino za list, prav tako pa je treba upravi takoj sporočiti spremembo naslova ipd. Le tako bodo naročniki lahko redno prejeli »Ribiča«.

»Ribič« izhaja v dvojnih številkah vsaka dva meseca. Letos je izšla prva številka koncem februarja, druga koncem aprila, tretja pa je v tisku in bo šla te dni na pošto. Zastaja torej ni, kakor trdi nepodpisani ribiči.

Ribiška društva še vedno spre-majajo nove člane in je njihova dolžnost, da uredijo vse potrebno v zvezi z naročnino na »Ribiča«. Glede na veliko zanimanje za revijo je uprava sklenila, da bo »Ribič« odslej deloma tudi javno prodajala. Uprava »Ribiča«

V TURNIŠČU URESNICUJEJO DAVNO ŽELJO

Ko je občinski ljudski odbor v Turnišču razpravljal o novi šoli, so bili odborniki različnih mnenj: eni so bili za gradnjo, drugi pa so se bali prevelikih stroškov. Zato so povprašali volivce, kaj mislijo o zidavi nove šole. Tudi ti niso bili vsi enih misli, vendar je večina bila za zidavo. Sklenili so, da bodo razna težakša dela opravljali prostovoljno, razen tega pa bodo uvedli krajevni prispevek za materialne stroške in plačilo strokovnim delavcem.

Solsko poslopje v Turnišču je med vojno pogorelo, zato imajo šolo v bivši gostilni. Vaščani so si vsa leta po osvoboditvi želeli novo šolo, vendar so čakali le na pomoč od drugod. Ker pa sredstev ni bilo, ni mogel nihče uresničiti njihove želje. Začeli so razmišljati, da bi se sami lotili dela, potem jim bodo gotovo pomagali tudi z okraja.

Večina občanov je že vplačala svoj d.o.č. Hkrati pa prekopavajo zemljo, iz katere bodo v prihodnjih dneh začeli delati opeko. Ta bo nad polovico cenejša, kakor če bi jo kupili v opekarni, ker bodo vsa nestrokovna dela opravili brezplačno. Vaščani pa upajo, da jim tudi okraj ne bo odrekel pomoči. —ke.

Nesreča ne počiva

Dvainpetdesetletna Marija Brinovec, gospodinja iz Dotje 21, je bila napadena. Ima hudo rano na glavi in pretres možganov.

Brusača Antona Spruka, Tresenje št. 8, je podrl avto, ko se je peljal s kolesom. Ima pretres možganov, rane po obrazu in nekaj zbitih zob.

S konja je padel 20-letni Franc Drašen, Nizavec 2 pri Borovnici. Poškodoval si je levo roko v rami.

Še o šolah na Jesenicah

Mejarurški delavski tehnikum ki je bil ustanovljen leta 1948, je zaključil letošnje štolsko leto. Pred dvema letoma je po skrajšani učni dobi zapustilo zavod prvih 25 absolventov — diplomiranih tehnikov, ki so zaposleni v različnih metalurških podjetjih. V šolskem letu 1951-52, ko je bila učna doba nadaljšana na 4 leta in je bil učni program vskladen z ostalimi strokovnimi šolami, na zavodu ni bilo absolventov. Pač pa je bil v tem letu ukinjen prvi razred, tako da je bil letos le še 2. razred s 24 slušatelji. 3. razred s 17 in 4. razred s 24 slušatelji. Tako bo ta zavod postopoma ukinjen, razen če ne bo mo potrebovali novih strok. kadrov. V šolskem letu 1952-53 je bilo 49 slušateljev. Popravni izpiti jih ima šestnajst; povprečna ocena pa je

prav dobra. Četrti razred so izdelali vsi in prav tako tudi diplomski izpit. Razen Slovencev je več absolventov tudi iz drugih bratskih republik. Predsednik izpitnega odbora in delegat Sveta za prosveto in kulturo I.R.S. sta dejala, da so absolventi dobro obvladali snov. Tu gre zasluga tudi strokovnemu predavateljskemu zboru in profesorjem jeseniške gimnazije.

Metaliurško industrijsko šolo je letos obiskovalo 262 učencev, izmed katerih jih je izdelalo 203 ali 77,48%. Z odliko je izdelalo 21 s prav dobrim uspehom 54, v dobrih 114, z zadostnim pa 14 učencev. Nezadostnih ocen je bilo 59.

Osnovno šolo je obiskovalo 572 učencev, izmed katerih jih je izdelalo razred 86,8%.

Trboveljski maturantje so se poslovili od gimnazije

Letos je minilo osem let odkar je bila ustanovljena v Trbovljah popolna gimnazija. Prva matura je bila šele leta 1949. To je bil pomemben dogodek za revolucionarne Trbovlje; na visokošolske študije so poslale prve abituriente, ki so se izšolali v domačem kraju. Letos pa zapuščajo gimnazijo dijaki, ki so obiskovali trboveljsko gimnazijo od prvega razreda, torej prva generacija srednješolcev. Leta 1945 se je vpisalo v prve razrede 97 dijakov, od osmega razreda pa jih je prišlo le 15. Drugih 14 jih je prišlo iz Zagorja in Hrastnika ali pa so kakšen razred ponavljali. Skupno je torej štel letošnji osmi razred 29 dijakov. Uspeh razreda je bil zadovoljiv že v lanskem šolskem letu, ko so razred izdelali vsi, letos pa je bilo prav tako.

časoma omogočen visokošolski študij.

Omeniti moramo tudi ostale dijake trboveljske gimnazije in njihove uspehe. Lani so uspešno delovali na kulturnem, fizikalnem in znanstvenem področju. Vidne uspehe so dosegli trije pevski zbori — dva pionirska in mladinski mešani zbor — pod vodstvom prof. Ulage in Ponikvarja. »Dijaški oder« je uprizoril Goldonijevo komedijo Stric Ihta, ki jo je režiral osmošolec Borut Plavšak. Lutkovni oder pa je uprizoril nekaj uspešnih lutkovnih predstav za pionirje. Na gimnaziji so delovali tudi fotoamaterski krožek, prirodoslovni, radioamaterski in geografski krožek. Največ zanimanja pa so imeli dijaki za šport. Gimnazijski

košarkarski klub »Svoboda« pod strokovnim vodstvom prof. za fizikulturo Marinič Božidarja je štel nad 80 članov. Klub je dosegel na vseh slovenskih prvenstvih lepa mesta.

Učni uspeh posameznih razredov pa je letos nekoliko nižji kot lani. Čeprav je bilo 87 četrtišolcev se je k sprejemnemu izpitu za višjo gimnazijo prijavilo samo 29 dijakov. Večina četrtišolcev odhaja v produkcijo ali v srednje strokovne šole.

Ob zaključku šole sta predsednika OLO in MLO Trbovlje sprejela 47 odličnjakov, jih pogostila in obdarila. S tem je ljudska oblast dokazala, da zasluđu je učni napredek mladine, da ga upošteva in mu daje priznanje. — K—

Tako so se trboveljski maturantje poslovili od šole

PHILIPPS OPPENHEIM 26

VELIKA PREVARA

»To se lahko spremeni, kadarkoli hočeš,« je rekel hitro. »Greš lahko kamor hočeš. Imaš lahko avto, celo hišo lahko najameva v mestu. Jaz pa pripeljem sem dobre zdravilke, ki bodo poskrbeli, da se ti sile in zdravje povrnejo.«

Njene trudne oči so se otožno dvignile k njegovim. »Kako pa naj bi šla od tod?« je vprašala žalostno. »On me kliče vsak teden, včasih pa še pogosteje. Če bi odšla, bi se njegov duh odtrgal od tod in me spremljal. Moram ostati tu, da mu zamahnem z roko, in tedaj odide.«

Domineyja je še enkrat spreletel čudni občutek, da živi v nekakšnem nestvarnem svetu. Bil je silno vznemirjen. Samega sebe ni mogel spoznati. Srce mu še nikoli ni utripalo tako močno kakor zdaj. In oči so ga pekle. Dolgo je taval po svetu in iskal novih čustev, našel pa jih je tu, v tej čudni, obledeli sobi, poleg svoje trpeče žene. Vendar je mirno rekel:

»Moram te poslati nekam, kjer so ljudje ljubeznivejši in kjer je življenje prijetnejše. Morda rada poslušáš glasbo in gledáš slike. Mislim, da bomo morali poskusiti, kako bi te odvrnili od razmišljanja.«

Vsa zbegana je vzdihnila. »Rada bi pregnala iz svoje krvi željo, da te ubijem. Če bom to dosegla, me boš lahko odpejal. Na svetu so še drugi ljudje, ki žive skupno zakonsko življenje, pa sovražijo drug drugega. Zakaj tudi midva ne bi tako živela? Lahko bi pozabila celo na mržnjo.«

Dominey je moral napeti vse sile, da je vstal, stopil k oknu, ga odprl in se za hip sklonil nadenj. Potem pa ga je spet zaprl in se vrnil. Njene zadnje besede so ga kot nekaj novega v položaju popolnoma zbegale.

Ves ta čas ga je mirno opazovala. »No in?« je vprašala s čudnim nasmehom. »Kaj praviš na to? Ali bi rad držal moje roko, ki te je snoči tako prestrašila, ali bi jo rad držal kot roko svoje žene?«

Iztegnila je roko, mehko in toplo. Ko je prijel njene prste s svojimi, so mu celo vrnili stisk. Prijazno ga je pogledala in še enkrat se je zdel sam sebi ko človek, ki je zašel v neko tujo deželo in izgubil pot.

»Tako vroče želim, da bi bila srečna,« je rekel zamolklo, »ti pa še nisi dovolj močna, Rozamunda. Ničesar ne moreva storiti, če preveč hitiva.«

»Kako si bil presenečen videč, da sem prijazna s teboj!« je zamrmrala. A zakaj ne bi bila? Ti ne moreš vedeti, zakaj sem tako nenadoma spremenila mnenje o tebi. V teh nekaj trenutkih sem spoznala resnico. So vzroki, Everard, da te nočem ubiti?«

»Kakšen vzrok imaš?« je vprašal. Z vso radostjo otroka, ki čuva skrivnost, je odkimala z glavou.

»Ti si pameten,« je rekla. »Tebi prepustim, da ga najdeš. Zdaj sem vznemirjena in hočem, da za nekaj časa odideš. Prosim te, pošlji mi gospo Unthankovo.«

Da lahko odide, mu je bilo čudno olajšanje, toda ta občutek je bil še bolj čudno pomešan z obžalovanjem. Pomudil se je nad njeno roko.

»Če se boš nocoj v sanjah izprehajala,« jo je prosil, »nikar ne drži v roki noža.«

»Rekla sem ti,« je odgovorila nekam presenečeno, »da sem svojo namero opustila. Ne bom te ubila. Tudi če bi se v sanjah izprehajala... a včasih so noči tako dolge... tisto, kar bom iskala, ne bo tvoja smrt.«

11

Dominey je odšel iz sobe in po stopnicah ko v sanjah. Vzel je klobuk in palico ter stopil v morsko meglo, zastirajočo vrz. Iz te ledene megle je izhlapeval pravi mraz Severnega tečaja, vendar pa je ostalo njegovo čelo vroče in senca so mu kar gorela.

Odšel je skozi zadnja vrata, držel je ograjenega vrta na veliko močvirje, kjer je bil tu pa tam kak jeziček morske vode, ostane plime. Negotivih korakov je stopal proti morju, dokler ni prišel do kotanjaste kamnitne poti. Za hip ni vedel, kaj naj stori. Ozrl se je okrog, potem pa se je v pravem kotu obrnil.

Kmalu je prišel v vasico s starinskimi hiščami, z lepimi rdečimi strehami, lepo urejenimi vrtički, cerkvico v senci visokih

ATENSKI ČASNIKI O ATLETSKEM TROBOJU

Atene, 29. junija. Atenski popoldanski časniki posvećajo veliko pozornost atletskemu troboju med Grčijo, Jugoslavijo in Turčijo. Poudarjajo uspeh jugoslovenskih atletov, ki so večeraj osvojili 6 prvih mest in so zadovoljni s tremi zmaganimi grške reprezentance. Časnik »Embros« piše, da so večeraj ozivil tisti nekdanji dnevi, ko se je mladina balkanskih držav borila za zmage na lahkoatletskem igrišču. »Za nas Grke je bila ta prva povojna balkanika huda preizkušnja, saj smo že prvega dne videli naše učence Jugoslovane, kako so osvojili dobesede del zmag. Toda tolažilo nas besede ustanoviteljev modernih olimpiad, da je najvažnejši prijateljski športni duh, ne pa zmaga.«

Grški rekorder Sills je zmagal na 400 m

Grk Spiropoulos je bil z rezultatom 6,91 m drugi v skoku v daljino

MEDNARODNE ŠPORTNE ZANIMIVOSTI

Boksarji in nogometaši niso dobri šoferji
Na Zahodu, kjer bujno cvete profesionalizem, si marsikak športnik, »ki mu posli dobro gredo«, lahko privoščijo lasten avtomobil. Vendar bi bilo napačno misliti, da jim posest levega vozila nudi le ugodnosti. Da je v mnogih primerih ravno nasprotno, nam dokazuje naslednja dva primera:
Boksar Randolph Turpin, ki je nedavno zmagal v borbi za svetovnega prvaka, se ni izkazal kot dober šofer. Razbil je svoj avto, ko se je zaničel v drevo. K sreči je odnesel le manjše praske, enako pa sta bili ranjeni sopotnici v njegovem avtu.
Švedski nogometaš, trenutno v Italiji bivajoči Lennart Skoglund, pa je doživel še nekoliko neprijetnejšo zgodbo. V februarju je imel karambol s šoferjem nekega taksija. Zadnji se mu je hotel izogniti. Nacha, tako imenujejo navijači Šveda, ni vozil preveč natančno po cestnih prometnih predpisih in je zavozljal na pločnik, kjer je podrl neko žensko. Epilog tega karambola se je odigral na sodišču. Skoglund je obsojen na 20.000 lir globe, razen tega pa še 100.000 lir odškodnine. No, k sreči se ni bil doslej kaznovan, zato je globa le pogojna.
Na olimpijskih nogometnih turnirjih je bilo doslej odigranih 222 tekem, na katerih so nogometaši zabil 729 golov. Nastopilo je 41 držav, največkrat so igrali Švedska, Nizozemska, Italija, Anglija, Egipt, Luksemburg, Jugoslavija itd.
Zasluge Joe Louisa
Joe Louis še vedno uživa naklonjenost ameriške publike. Start Joe je zaslužil v enem večeru okoli 3 milijone. Igral je namizni tenis s povnjo.

GOSTOVANJE KOSARKARJEV

Tri zmage »Ljubljane« na Dunaju

Bilanca gostovanja 133 : 91 - Avstrijci so vsako leto boljši - Škrjanc zmagal v metanju osebnih metov

Prvo mednarodno srečanje kosarkarske reprezentance Ljubljane je uspešno končano. Bilanca gostovanja na Dunaju sta dve dobitni tekmi in pa razlika s 133:91. Led je prebit in mirno pričakujemo prihodnja tekma vanja, katerega ima v načrtu KZS.
V prvi tekmi so Ljubljančani tekmovali z neuranod avstrijsko reprezentanco, ki je pred kratkim premagala Švice z 42:41, in s tem dokazala, da v zadnjih letih neprestano napreduje. Ni čudnega, če so nam znani pogorji, v katerih igrajo avstrijski kosarji. Trener Janos Gerdov, ki je eden najprejtnih jugoslovenskih strokovnjakov za kosarko, dela z njimi že leto dni. Stevine dvoran in odprta igrišča, množica ameriških vojaških moštov, od katerih se lahko veliko naučijo, so idealni pogoji za razvoj avstrijske kosarke.
Reprezentanca Ljubljane je že v prvi tekmi zaigrala z vso močjo, borbeno in vztrajno, žal pa ne v vseh delih igre uspešno. Če bi hoteli opravičevati neuspešno pri streljanju na koš, moramo predvsem omeniti zelo lahko žogo, s kakršnimi nismo navajeni igrati pri nas, dalje izredno slabo razsvetljava in mehki teren.
Igra je bila v prvem polčasu in večji del drugega enakopravna in le proti koncu so uspeli Ljubljančani pobegniti borbenim Avstrijcem.
Ko so dosegli: Dunaj (49): Hachl 1, Döppes 2, Polansky 9, Pitsch 4, Puschner 3, Binder 3, Karall 7, Večernik 15. Led 6.
Ljubljana (56): Kristančič 14, Škrjanc 11, Šerbec 7, Dvořak 1, Miller 8.

Brumen 1, Vozelj 8, Pavlovič 2, Fugina 4.
Druga dne sta tekmovala Ljubljana in avstrijski prvak »Babenberg« pri katerem igra pet državnih reprezentantov. Manjkala sta le odlični branilec Ledl ter 2 metra visoki srednji napadlec Večernik.
Igra ni bila tako lepa in razburljiva, kot prejšnjega dne, vendar so Ljubljančani zmagali z večjo razliko. To potrjuje, da niso bili vzroki, ki smo jih navedli za neuspešno prejšnjega dne brez osnove. Tokrat se je igralo ob dnevi svetlobi in z običajno žogo.
V začetku igre so sicer Avstrijci prišli v vodstvo, pozneje pa se je po nekaj pravilnih menjavah sreča nasmehnila Ljubljančanom, tako da so bili domačini zopet premagani in ob koncu igre naravnost pregaženi. V ilustraciji naj navodemo le, da je Kristančič v zadnjih dveh minutah zabil kar sedem kosov.
Babenberg (42): Polansky 12, Döppes 12, Hachl 7, Karall 11, Binder, Koller, Hörbiger, Smolansky.
Ljubljana (77): Vozelj 4, Kristančič 7, Brumen 16, Šerbec 5, Kaudus 4, Škrjanc 29, Dvořak 6, Pavlovič 4, Fugina 2, Miller, Poljšak, Vrnčko.
Se tretjo zmago so odnesli Ljubljančani. Zmagovalec je bil Škrjanc in sicer v metanju osebnih metov. Tekmovanje je bilo prav tako napeto kot tekme, zato ga lahko nekoliko opišemo. Sodelovalo je okoli 100 tekmovalcev, ki so se najprej poizkusili v enem metu. Od Ljubljančanov sta uspela le Kaudus in Brumen. Kaudus je odstopil svoje mesto Škrjancu, ki je bil poleg Brumna tudi v drugem poizkusu uspešen. Tretji je odpadel Brumen in tako osvojil tretje mesto. Ko je Škrjanc od treh metov izkoristil le dva, je postalo očitno, da v dvorani naselektrizarano. Toda tudi Avstrijec Hörbiger, sin znanega filmskega igralca, je dosegel le dva zadetka. V naslednjem poizkusu sta oba trikrat potresla mrežico, takoj nato pa Škrjanc stikrat. Za smo mislili, da se bo tekmovanje še nadaljevalo, toda mladi Avstrijec je zgubil četrti met in moral tako prestopiti prvo mesto Škrjancu.

Škrjanc je zmagal v metanju osebnih metov

PRED LJUBLJANSKIM FESTIVALOM

Bogat športni program

V okviru »Ljubljanskega festivala« bodo razen velikega lahkoatletskega tekmovalja, ob katerem smo že poročali, tudi nogometne, kosarkarske, plavalne in boksarske tekme.
Na nogometnem turnirju, ki bo 11. in 12. julija, bosta nastopili razen Odrada tudi dve avstrijski moštvi, in sicer Wiener Sportklub in Wacker. Prilob Wackerja še ni zagotovljen, upajo pa, da bodo avstrijski nogometaši sprejeli povabilo. Razen njih bo prireditelj, Turistično društvo iz Ljubljane, povabil tudi nogometna Crvene zvezde ali Partizana.
V kosarkarskih tekmovaljih bodo sodelovali poljski ASK in Zeleničarja (Lj.) tudi zagrebški Mladost in neko zahodnonemško moštvo. Tekmovanje bo 7. in 8. julija.
V okviru boksarskih tekmovalj bo priredil dvoboj med zagrebško Lokomotivo in Odredom. Moštvo Odrada bo okropljeno z boksarji iz ostalih klubov. Dvoboj bo 9. julija. Plavalci bodo priredili tradicio-

Zmagi košarkaric Splita v Savoni

Split, 29. junija. Ob vrnitvi z mednarodnega turnirja v Legnanu, na katerem so si priborile drugo mesto, so imele košarkarice Splita prijateljski tekmi v Savoni (Italija) proti klubu »Savonese«. Košarkarice Splita so zmagale v obeh tekmah, in sicer prvi dan z rezultatom 32:28 in drugi dan z rezultatom 38:40.

Gradnje športnih naprav na Ljubnem ob Savinji

Nedavno so na Ljubnem ob velikom zanimanju prebivalstva ustanovili turistično društvo. Z velikim odobravanjem je bil sprejet perspektivni plan za razvoj turizma v nadaljnjih 10 letih. Če bo načrt uresničen, bo Ljubno že v doglednem času naše največje športno-turistično središče. V temnem sodelovanju s športnim društvom bodo sgrajeni številni športno-turistični objekti. Tako je že zgrajeno asfaltno kroglišče, strelišče, 60-metrski skakalnica, medtem ko bosta letos dograjeni 30-metrski skakalnica ter drsišče. Pripravila jo tudi gradnjo modernega kopališča, 60-metrski stadion in telodvornega doma. Športnim napravam se bo pridružil še več hotelov. Tako bo Ljubno že kmalu spremenilo svoje lice. F. K.

DANES

FC München 1860 : Odred

Danes ob 17. bo na stadionu Odrada ob Titovi cesti mednarodna nogometna tekma
FC MÜNCHEN 1860 : ODRED
FC München 1860 je član Zvezne lige. V sredo, 24. junija, je moštvo Münchena odigralo nogometno tekmo z Rapidom in zmagalo s 4:0.
Predtekma se začne ob 15.30. — Vstopnina na dan, za vojske in dijake 50 din. Vhod za prosti vstop iz Vodovodne ceste. — Prodaja vstopnic v pisarni Odrada, Kidričeva 8.

93 gemov wimbledonske drame

Drobny senzacija letošnjega turnirja

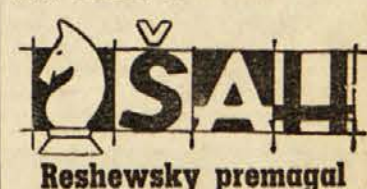
Vsak wimbledonski turnir ima svojo senzacijo, svojega junaka. Znan je po treh francoskih mušketirjih Coozeju, Borotri in Lacostu, ki so nekoč vladali na njegovih travnatih igriščih, po »božanski Suzani Langlen, ki je navduševala teniske sladkose in po Tildenu, ki je prenesel slavo ameriškega tenisa v Evropo in na britanske otoke.
Sedaj je Tilden mrtev, vrsta mladih ameriških igralcev pa je v Wimbledonu izločila Evropejce.
Mi Jugoslovani so spominjamo tistih dni, ko so naši igralci imeli v Wimbledonu važno besedo in vtiljali drugim stran. Sedaj pa smo se vpraševali, kakšna nova zvezda se bo pojavila, čigava igra se bo gledalcem in udeležencem vtisnila v spomin.
Ničde ni dvomil, da bo Jaroslav Drobny, ki je naložil že četrti križ, po tolikih poizkusih, okronal svojo slajšno teniško kariero z uspehom, katerega si žele vsi prvaki. Ničde ni mislil, da bo prav on senzacija tega turnirja.
DVOBOJ, KI JE TRAJAL STIRI URE IN DVAJSET MINUT
Drobny je igral z zmagovalcem Wimbledonu leta 1950, Pattijem štiri ure in dvajset minut. Igrala sta 93 gemov. Drobny ga je komaj pre-

ZENSKI SABLJASKI TURNIR

Tekmovalke Odrada najboljšje

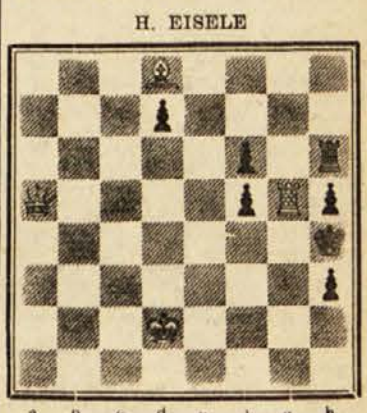
Celje — Na sabljaskem turnirju za ženske, ki je bil preteklo nedeljo, je dosegla ženska vrsta Odrada prvo mesto. Sekcija Odrada je zelo mlada, komaj mesec dni obstoja in predstavlja najmočnejšo sekcijo v Ljubljani. Člani so stari borilci, kot inž. Pengov, dr. Koršič in nekateri člani bivše sekcije Krima, ki je pred nekaj meseci zaradi neurejenih razmer Brenehalja s delom. Vodstvo sekcije je prevzel tov. Škrinjcar. Sekcija ima po poletnih mesecih v načrtu organizacijo začetniškega tečaja, pripravljajo se za mednarodni turnir na Bledu, ki bo v začetku septembra, reprezentativne člane pa bo poslala na trening v Zagreb, kjer jih bo vodil beneški majster Galante.
Turnir v Celju je organiziral in priredil mariborski Branki. Za Odro so se borili: Mihelič, Kubias, Spelak. Poleg Odrada in Branka sta tekmovali še ekipi Lokomotive in Mladosti iz Zagreba.
Naše tekmovalke so po zmagi nad Brankom 9:0 izgubile eno borbo z Lokomotivo, nato pa so v zadnjem kolu premagale Mladost. Od vseh borb je bila najbolj zanimiva borba turnirja Mihelič (Odrad) in Gređel (Mladost), ki je bila odločilna za plasman. Po vodstvu 3:1 za Gređelovo je Miheličeva z odločnim napadom in veliko poizrtvovalnostjo zadala štiri zadetke zapovrstjo in tako priborila Odradu prvo mesto.
Po oceni sodnikov inž. Pengova in dr. Koršiča ter predsednika SZS tov. Cvetka so bile tekmovalke Odrada po prvih borbah v zelo dobri formi, njih borbenost je bila na višini, tehnika ni bila pomanjkljiva.
Sodili so inž. Pengov, dr. Koršič

in Djurdjevič zelo dobro. Tehnični vodja tekmovalja je bil Celestina.
Za svetovno prvenstvo, ki bo v Bruxellesu 23. julija, sta bila določena tudi člana Odrada dr. Marjan Koršič in inž. Pengov, ki ju je določila Sabljaska zveza Jugoslavije za sodnika:
Tehnični rezultati: Mladost : Branki 7:2, Lokomotiva : Mladost 5:4, Lokomotiva : Odrad 5:4, Mladost : Branki 4:5, Odrad : Branki 9:0, Mladost : Odrad 4:5
Vrstni red: 1. Odrad, 2. Lokomotiva, 3. Mladost, 4. Branki.

Reshewsky premagal Najdorfia

Buenos Aires, 29. junija. Sedemnajsta partija šahovskega dvoboja Reshewsky : Najdorf se je končala po 38. potezi z zmago ameriškega vele mojstra. Sedaj vodi Reshewsky z 9,5 : 7,5 in je na glade na rezultat zadnje osmejnaste partije že odločil (dvoboj) v svojo korist.

H. EISELE

KRATKE VESTI

Stockholm. — Med 14 ruskimi atletiči se bodo 2. julija udeležili atletskega nastopa v Stockholmu, so tudi Anufrijev, Litujev, Grigalka, Demianko, Krivososov, Marin. Med ženskami pa bosta nastopili Nina Dumbadze in Golubljnaja.

Boksarska zveza Slovenije je določila za slovenske boksarje obvezo odmor, ki bo trajal mesec dni. Meseca julija torej v Sloveniji ne bo boksarskih prireditvev.

Spomladanski del tekmovalja v slovensko-hrvaški boksarski ligi se bliža koncu. Na sporedu so še srečanja Branki — Mladost (v Mariboru 28. junija), Žemžem — Mladost (v Mariboru 30. junija) in Radnik — Mladost.

London, 29. junija. Madžarska plavalca Valerija Gyöngyö je dosegla novo svetovni rekord na 800 m prosto s časom 10:42,0. Prejšnji rekord je branila Hveger (Nizozemka) s časom 10:52,5.

Preteklo nedeljo so bile pod Matertorhom smučarske tekme. Nastopili so mnogi smučarski »aši« iz vseh držav. Med ženskami je osvojila prvo mesto Avstrijka Mahringer, pri moških pa je bil najboljši Schneider pred Sengerjem, Schrotzom in Moltererjem.

V Trbovljah je društvo »Svoboda« lepo uredilo tenis igrišče. Otvoritev bo 5. julija s propagandnim tekmovaljem, na katerem bodo kot gostje nastopili tudi najboljši slovenski teniški igralci.

MAT V DVEH POTEZAH

Beli: Kd2, Dn5, Tg5, Ld8 (4 figure)
Crni: Kh4, Th6, Pd7, f5, f6, h3, h5 (7 figur)
Rešitev dvopoteznega mat problema (A. Charpentierja): 1. Th3-h6 Na odgovor 1. ... Kd5:d6 pride 2. Del-e5 mat.

Kdo so šahovski vele mojstri

Sedaj je na svetu 32 šahovskih vele mojstrov od katerih bo na velturirju kandidatov v Švic sodelovalo 15. Braice bo gotovo zanimalo kdo so: Averbach, Botvinnik (svetovni prvak), Bernstein (Fra.), Boleslavsky, Bondarevsky, Bronstein (vsi SZ), Buras, dr. Euwe (Nizoz.), Eliaskases (Brazilija), Fine (ZDA), Flohr (SZ), Grünfeld (Avstrija), Geler (SZ), Gligorič (FLR), Keres (SZ), Kostić (FLR), Kotov, Lilienthal, Löwenfisch (SZ), Mieses (Nemčija), Najdorf, Pilnik (Argentina), Raosin (SZ), Reshewsky (ZDA), Rubinstein, Smislov (SZ), Stahlberg (Švedska), Szabo (Madžarska), Šimšeh (Nemčija), Tartakover (Francija), Tajmanov (SZ), dr. Vidmar (FLR).

Dravno prvenstvo Novi prvaki v rokoborbi

Novi Sad, 29. junija. Sinoči je bilo v Novem Sadu končano državno prvenstvo v rokoborbi, ki se ga je udeležilo 130 najboljših rokoborcev iz vse države. Naslov prvaka v posameznih kategorijah so si priborili: Vukov (Partizan) v muški kategoriji, Juržikin (Partizan) v bantani, Ercegovac (Partizan) v peresni, Torma II (Spartak) v lahki, Cuzdi (Spartak) v veltar, Arsič (Partizan) v srednji, Bugarič (Radnički, Sombor) v polteški in Boksač (Varaždin) v težki kategoriji.

Zdravnik se je ozrl na Domineyja, stopil proti njemu, da bi ga pozdravil, pa se je ustavil in dvomljivo zmajal z glavo.

»Zelo me sicer spominjate na nekega starega znanca, gospod,« je dejal, »toda zdaj vidim, da niste on. Ne verjamem, da bi vas bil kdaj prej v življenju videl.«
Za hip je nastala nekoliko mučna tišina. Tedaj je Dominey nekam togo pristopil in mu ponudil roko.
»Doktor,« je rekel, »pa se vendar nisem tako spremenil. Celo ta leta napornega življenja...«
»Mar hočete reči, da ste Everard Dominey?« ga je prekinil zdravnik.
»Nedvomno sem.«
Zdravnik mu je hladno segel v roko. Prisrčen pozdrav starega hišnega prijatelja predstavniku slavne rodbine to gotovo ni bil.
»Jaz bi vas pač ne bil nikdar spoznal.«
»Moja navzočnost tu je vsekakor nesporna,« je nadaljeval Dominey.
»Ali se še vedno navdušujete za svojo staro zabavo, doktor?«
»Pravkar sem nalovil muh za ribolov,« je suho odgovoril, »ker sem opustil lov.«
Spet je nastal nekoliko mučen premolk, ki ga je skušal mladi mož premostiti.
»Ribolov, lov, golf,« je dejal. »Res ne vem, s čim sicer naj bi se mi ubogi zdravnik ukvarjal na podeželju, če ne s športom.«
»Pozneje vas spomnim na to,« je pripomnil Dominey. »Slišal sem, da ze lov še edino zadovoljstvo, na katero tu niste pozabili.«
»Z veseljem pričakujem vaše vabilo,« je odgovoril mladi zdravnik.

Njegov stric, ki se je bil znova sklonil nad škatlico z muhami, se je naglo obrnil.

»Arthur,« je rekel obrnjen k nečaku, »bolje bi bilo, da se lotiš dela. Mislim, da bo gospod Dominey rad govoril z menoj med štirimi očmi.«
»Vsekakor sem želel govoriti z vami,« je priznal Dominey, »toda samo poklicno. Ni treba...«
»Saj sem se tako predolgo pomudil in prosim, da mi oprostite,« ga je prekinil doktor Stillwell. »Oditi moram. Mojemu stricu morate oprostiti, gospod Dominey,« je pripomnil in ga potegni malo stran k vratom, »še je malo grob. Gospe Dominey je zelo vdan, in včasih se mi celo zdi, da preveč misli na njen primer.«
Dominey je prikimal z glavo in se vrnil v sobo, kjer je našel zdravnika z rokami v žepih, kako ga negibno gleda.
»Zelo težko mi je verjeti, da ste res Everard Dominey,« je rekel ostro.
»Bojim se, da boste morali to vendarle sprejeti kot dejstvo.«
»Vaša zunanost,« je nadaljeval stari ocenojuč ga s pogledom, »se nikakor ne ujema s sliko, ki mi je ostala v spominu izpred nekaj let. Slišal sem, da ste postali hud pijanec.«
»Svet je poln lažnivcev,« je dejal Dominey mirno. »Ali pa bi človek vsaj dejal, da ste vi srečali takega lažnivca.«
»Vi niti podobni niste človeku, ki bi bil v čemerkoli nezmeren,« je vztrajal zdravnik pri svojem.
»To je zato ker v naši družini mnogo vzdržimo,« je dejal njegov gost šaljivo. »Ali se spominjate, da je bilo več Domineyjev, ki so popili tudi po dve steklenici na dan.«

VSEGA PO MALEM ZA VSE

Zivljenje 10.000 m globoko v morju

Zanimiva dognanja danske odprave, ki je prevozila malone vsa morja

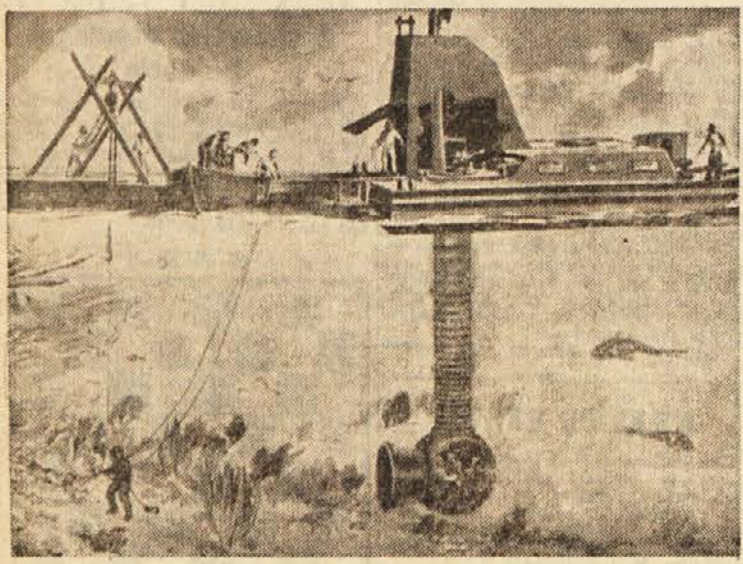
Čedalje več je poskusov, da bi raziskovalci morij prodrli tako globoko v morsko vodo, da bi spoznali življenje morskih rastlin in živali v največjih globlinah. V Kopenhagen je nedavno pripeljala lepa, bela ladja »Galathea«.

800 atmosfer. Tako globoko tudi sončni žarki ne morejo prodrati. Sončni žarki pa so vir vsega življenja. Prodro samo 360 m globoko, niže pa je v morju popolna tema. Tako so mislili znanstveniki doslej. Danska odprava pa je vse te trditve ovrgla.

Brunova odprava je odkrila iz življenja v morju marsikaj zanimivega. Predvsem je dokazala, da v morju ni tako imenovanih pu-

mon itd. To so sicer zelo primitivne živali, čuditi pa se moramo odpornosti njihovega organizma, ki kljubuje pritisku 1000 atmosfer. Nad 9000 m globoko so danški oceanografi odkrili samo devet vrst živali. Čim bliže morski gladini, tem boljše so življenjski pogoji, tem bogatejša je favna. Zadnjo ribo so dvignili iz globine 7200 m.

Danska odprava se je najbolj zanimala za morje blizu Filipinov, kjer je globoko 11.000 m. Tu so dvignili iz morske vode živali s posebno napravo, z gosto mrežo, pritrjeno na železno ogrodje, podobno sanem. Mreža je visela na blizu 11 km dolgem jeklenem kablju. Pravičprav je šlo za dva kabla. Prvi je bil debel 2 cm in je držal 33.000 kg tovora, drugi, notranji, pa je bil debel 10 mm in je držal štiri in pol tone. V globini 5500 m so danški oceanografi našli na 140 različnih živalskih vrst. Ko so jih dvignili, so bile seveda vse že mrtve, ker so se zaradi velike razlike v pritisku razpočile. V odpravi je bil tudi ameriški zoolog dr. Zobell. Le-ta je iz globine nad 10.000 m dvignil žive bakterije. Na morsko dno je spustil zvono podobno napravo, ki se je čez nekaj časa avtomatično zaprla, da je ostal pritisk v njej enak, ko so jo dvignili. Tako so ostale bakterije v njej žive in pozneje so se v laboratoriju na ladji celo razmnoževale. Zdj del ameriški zoolog z njimi znanstvene poskuse, ki bodo omogočili pojasniti skrivnost nastanka petroleja.

Potapljaška ladja

prevozila malone vsa morja in njena posadka je proučila življenje v morskih globlinah, katerih favne naravoslovci sploh še niso poznali niti slutili. Odpravo je vodil sloveči danski oceanograf dr. Bruun.

Novinarjem je pripovedoval, da je bil glavni cilj odprave proučiti morje nad 5500 m globoko. Življenja tako globoko v morju človek sploh še ni poznal. Nekatere morske živali so sicer dvignili tudi že iz globine 6000 m, nad 9000 metrov pa dosegel sploh še niso prodrli. Mnogi zoologi so trdili, da nad 7000 m globoko v morju sploh ne more biti življenja, saj znaša tam pritisk vode približno

ščav, marveč da je življenje povsod, celo 10.000 m globoko. Tako globoko v morju, kjer je pritisk strašen in tema večna, žive razne vrste morskih školjk, ane-

JUGOSLAVIJA IMA VEČ ŽENSK KAKOR MOSKIH

Po številu sklenjenih zakonskih zvez smo med prvimi državami na svetu

Ob popisu prebivalstva sredi leta 1948 je bilo v naši državi 607.000 žensk več kakor moških, in sicer v vseh republikah, razen v Makedoniji, kjer so bili moški po obeh povojnih popisih v večini. V Makedoniji je bilo sredi leta 1948 15.020 več moških kakor žensk, zdaj pa je moških približno 1000 več kakor pred 5 leti. Ob prvem popisu je odpadlo na 1000 moških povprečno 1080 žensk. Največ žensk je bilo povprečno na Hrvaškem (1136), v Sloveniji 1132, v Črni gori 1118 ter v Bosni in Hercegovini 1073. V Srbiji je bilo pred petimi leti približno 185.000 žensk več kakor moških, poudariti pa je treba, da je bilo na primer na Kosmetu ob obeh povojnih popisih znatno več moških kakor žensk. Zdj pa odpade na 1000 žensk samo 956 moških. Letošnji popis je pokazal, da se razmerje med ženskimi in moškimi prebivalstvom zboljšuje v korist moških, saj imamo povprečno na 1000 moških 1060 žensk. Največ ženskega prebival-

stva je v Sloveniji (1114), na Hrvaškem 1111 in v Črni gori 1075.

Predvojni popis prav tako izkazujejo povprečno več ženskega prebivalstva, posebno popis iz leta 1921, ko je prišlo na 1000 moških povprečno 1038 žensk. V poznejših popisih se je ta razlika manjšala, tako da je bilo leta 1932 na 1000 moških povprečno še 1022 žensk. Razlika v številu moškega in ženskega prebivalstva po vojni ni znatneje vplivala na sklepanje zakonov. Zadnja leta je Jugoslavija v tem oziru med prvimi državami na svetu. Medtem ko sklenejo v večini držav povprečno 8 do 10 zakonov na 1000 prebivalcev letno, se giblje to število v naši državi med 11 in 13. Po vojni je bilo največ porok leta 1947 in sicer po ena na vsakih 70 prebivalcev. V Italiji, na Portugalskem, na Švedskem in v nekaterih drugih državah pride na 1000 prebivalcev na leto povprečno 7 do 8 zakonov.

OČETOVSKESKRBI

Hans Rösler: Bila je čisto navadna nedelja. Moja žena je prišla v sobo. Videti je bila nekam čudno razburjena. »Zunaj čaka neki gospod Brettschneider,« je rekla. »Gospod Brettschneider?« »Rad bi govoril s teboj.« »Kar naj vstopi.« Vstopil je mladenič. Videti je bil zelo uglajen. Zelo mlad, toda zelo uglajen. Nasil je temno obleko.

»Pišem se Brettschneider,« je rekel. »Zelo me veseli.« »Prihajam v zavezi vaše hčerke. Domenila sva se.« »Imam več hčera.« »Gre za najmlajšo.« »Za lizo?« se vprašal. »Da, za lizo,« je odgovoril in globoko vzdihnil. »Izli je bilo šele sedemnajst let. Zaveza mi nikakor ni bila po volji. Na drugi strani pa sem dovo-

ljeval hčeram delati, kar so hotele. »Pravite, da ste z lizo že govorili?« sem vprašal. »Seveda.« »In kaj vam je odgovorila?« »Rekla je, naj se pomenim z vami.« »Nervozno sem si popravil naočnike.« »Kako dolgo pa že poznate mojo hčerko?« »Osem dni.« »To je pa kaj kratka doba.« »Izla je s tem zadovoljna.« »To si lahko mislim! Kaj pa ste po poklicu?« »Učitelj plavanja.« »Za lizo sem si želel univerzitetnega profesorja. Koliko pa zaslužite?« »Poleti dve sto mark.« »Koliko pa pozimi?« »Moj oče ima trgovino s premogom.« »To je zvenelo že bolje. Kljub temu...« »Ne morem se tako hitro odločiti, gospod Brettschneider, tudi če vas pošilja k meni moja hčerka. Svetujem vam, da vse še enkrat dobro premislite in se čez pol leta spet oglasite.« »To ni mogoče!« je vzkliknil mladenič žalostno. »Zakaj pa ne?« »Čez pol leta film ne bo več tekkel.« Cigara mi je padla iz roke. »A takol z lizo bi radi šli v kino?« Mladenič je prikimal. »Da. Vprašal sem jo in odgovorila je: »Pomenite se z mojim očetom!«

MALEKSIKON

Vprašanja: Kateri narod je živel samo v mestih in ni vedel za pas? Koliko jajc lahko največ zneso kokoši? Na katerega slovitega filozofa je opoval budizem? V kateri državi so se dvo-bojevalci petelinov za kneževine? Koliko potnikov lahko prenese največji helikopter na svetu? Odgovori: Ko so Španci v začetku 16. stoletja prišli v Srednjo Ameriko, so tam odkrili zelo razvito kulturo naroda Majaj. Ta narod je nastil za seboj mestni palače in svetlišča, medtem ko naselji vaškega tipa ni imel. Ker je bil na zelo nizki stopnji obdelave zemlje, je svoja bivališča čisto zapuščaj in zidal nova na novem zemljišču, ki še ni bilo izravnano. Majaj so imeli nekakšen feralni red, oblast so imeli duhovniki in plestvo, ostali pa so bili kmetje in sužnji. Posamezne pasme kokoši se odklikujejo po tem da znesejo mnogo jajc. Tako n. pr. boljše pasme kokoši, tako imenovane leghornke in minorke, znesejo po 250 in še več jajc na leto. Takšne kokoši navadno na jajčih ne sede. To za njihovo rajo tudi ni potrebno, saj nam piščance vale inkubatorji. Znani nemški filozof 19. stoletja Arthur Schopenhauer je v drugi fazi svoje filozofije prišel pod neposredni vpliv budistične vere in njenega mističnega nauka o nirvani. Menil je, da so bo človek popolnoma otresel volje, ki po njem upravlja ali vodi svet in ljudi, samo s popolno askozo, katere posledica je izguba volje do življenja in odhod v nirvano, ničnost. Tako je ta filozof, nekoč oster kritik krščanske mistike, zabredel še sam v še hujšo mistiko budistične vere. V 18. stoletju so se v Indiji petelin dvojevali za kneževine. Od izida njihovega dvoboja je bilo odvisno kateremu knezu pripade kneževina. V zgodovini Indije se je tako odločila usoda kneževine Mačarija. Prav tako je tudi kneževina Bobili menjala kneze po petelinjih bojih. Na bojiščih so se navadno borili bolni petelin pasme »Andra«. Največji helikopter na svetu so izdelali v ZDA in pravi mo »Leteči konj«. Nedavno so izdelali dva enaka helikopterja — enega za vojaške, drugega pa za civilne namene. Civilni helikopter leta med mesti namesto avtobusa in v njem je prostora za 40 potnikov.

Glavna direkcija pošt v Beogradu je dovolila za slovesno proslavo 90-letnice ustanovitve ljubavnega društva v Ljubljani, sedaj imenovanega »Partizan Ljubljana Narodni dom«, uporabo posebnega spominskega poštnega pečata z besedilom: »Partizan — Ljubljana Narodni dom — 1863—1953 — s sliko telovadca na drogu in s stiliziranimi vejicami. Pečat so uporabljali v ekspozituri poštnega urada Ljubljana 1 na telovadišču v Tivoliju. Znamka v počastitev izvolitve maršala Tita za predsednika republike, o kateri smo poročali včeraj, je prišla v promet preteklo nedeljo

DNEVNE NOVICE

Izšla je brošura »Prvi Ljubljanski festival 4.—12. julija 1953«. Prinaša na 90 straneh celoten program številnih festivalnih prireditelj. Cena je 30 din. Dobite jo pri Putniku (Titova 2), v Trističnem uradu (Miklošičeva 17), po vseh trafikah in pri Turističnem društvu Ljubljana (Cankarjeva 1/II), kamor tudi lahko pišete ponjve.

Podobor rezervnih oficirjev Gradišče — Univerza vabi vse rezervne oficirje svojega področja k zanimivemu predavanju v torek, 30. t. m., v dvorani Ekonomske srednje šole. Tema predavanja bodo novice iz taktike in orožja, o atomskem topu in razne zanimivosti na korejskem bojišču. Posebnih vabil podobor ne bo pošiljal.

V ribarnici danes mešane morske globinske ribe! Mestna klavnicna prodaja danes v svojih poslovalnicah goveje in telečje meso ter slanino in mesne izdelke.

IZID NAGRADNEGA NATEČAJA ZA RADIJSKE IGRE Člani komisije: prof. dr. Vladimir Kralj, prof. Fran Albrecht, prof. Uroš Krajcar, Vasilja Ocvirk, Maša Slavc, Rapa Šuklje, Vlado Habjan, Mirč Kragej, Frane Milčinski.

Glede na število in kvaliteto poslanih del se je komisija odločila, da se nagrade delno spremenijo in porazdele takole: Originalna dela: ena nagrada za 40.000 din, dve nagradi po 20.000 din, ena nagrada za 15.000 din in ena nagrada za 10.000 din.

Priredbe: ena nagrada za 25.000 dinarjev in ena nagrada za 15.000 din. Nagrajena so tale dela:

- Originalna: 1. nagrada (40.000 din) Jutranja tišina. 2. nagrada (20.000 din) Smrt v zaledju. 3. nagrada (20.000 din) Vračanje v Jugoslavijo. 4. nagrada (15.000 din) O lepem, čep- pravnem življenju in o srečni smrti Tica Mikole. 5. nagrada (10.000 din) Prikovani Peter Klepec. Priredbe: 1. nagrada (25.000 din) Gigi (Colette). 2. nagrada (15.000 din) Pomoč Bergmandelca (T. Maček).

Poleg nagrajenih del bo Radio Ljubljana za običajni honorar odkupil še nekatere izmed poslanih del, ki jih bo pa treba še delno korigirati. Z avtorji teh del se bo vodstvo literarnih oddaj posvetovalo glede korektur.

RADIO LJUBLJANA

Vremensko poročilo

hidrometeorološke službe LRS Stanje dne 29. junija: Področje visokega zračnega pritiska med Islandom in Skandinavijo, katero se je razširilo daleč čez Srednjo Evropo in Balkan, se deloma razkraja in umika proti vzhodu. Nad Biskajskim zalivom pa se je ustvarila ciklonalna tvorba, ki bo že v prihodnjih dneh povzročila poslabšanje vremena v Srednji Evropi.

Danes je v Sloveniji menjajoče oblačno vreme. Najnižja temperatura je bila 9° na Jezerkem. V Ljubljani je ob 7. uri znašal zračni pritisk 738,1 mm, temperatura zraka 15,5°, minimalna temperatura 13,7°, relativna vlaga 94%.

Napoved za torek, 30. junija: Se pretžno lepo vreme z nestalno oblačnostjo. Zjutraj po kotlinah megla. V popoldanskih urah manjše krajevne plohe. Temperatura ponoči do 10°, podnevi do 23°.

MARIBORSKE VESTI

DEZURNA LEKARNA Torek, 30. junija: Lekarne »Studenti«, Gorkega 18.

KINO PARTIZAN: Italijanski film »Jutri bo prepozno«. UDARNIK: Ameriški film »Odočitev pred zoro«. STUDENCI: Amer. film »Rebecca«.

GLEDALISCE Torek, 30. junija ob 20: Čajkovski: »Ladodje jezero«. Red B.

RADIO MARIBOR 12.00—16.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana, vmes od 13.00—13.15 Oddaja v madžarščini — 16.00—16.20 Majo za šalo — malo za res — 16.20 do 16.30 Deset minut filmske glasbe — 16.30—16.40 Poslušajte domača poročila — 16.40—17.00 Zabavna glasba, vmes objave in oglaš — 17.00—23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

DROBNI OGLASI

ORTOPEDSKO PODJETJE »DUNAV« V NOVEM SADU v ulici Pap Pavla št. 2 sprejme ortopedskega mehanika, lesnega ortopeda in ortopedskega modelarja-krojilca. Vsi naj imajo večletno prakso v ortopedski stroki. Plača po dogovoru. Pisarne ponudbe z opisom dosedanjega dela pošljite na gornji naslov. Nastop takoj. 2262 1-1

Smrtno se je ponesrečil Ferluga Nande

Šol. upravitelj, član mestnega obč. komit. ZK Zagorje ob Savi Pogreb bo v sredo, dne 1. julija 1953 ob 17. uri izpred Rudniškega komiteja na domačem pokopališču. Požrtvovalnemu borcu svetel spomin! Mestni občinski komitej ZK Zagorje ob Savi

PRODAJAMO LOKOMOTIVE

serije 116 za normalni tir, s pritiskom osi 14,5 tone. Stroje za zapiranje zabojev. Plašče za generator Ø 3 m. Pločevinaste cevi Ø 800 mm, dolžine 42 m. Pločevinaste cevi Ø 800 milimetrov, v kosih po 15 metrov. Tračnice za industrijski tir. Pločevinaste rezervoarje Ø 2,8 m, dolžine 7 m, z enim dnom. Pločevinaste rezervoarje Ø 2,7 m, dolž. 3,7 m, z enim dnom. Elektromotorje »Sever« z 9,5 KWH z 950 obrati v minuti. Elektromotorje »Brownbovera« z 1,1, 1,2, 5,8 in 0,37 KWH z 950, 680 in 1420 obrati v min. Elektromotorje AEG z 3,8 in 2,2 KWH z 2850 in 1430 obrati v minuti. Interesenti naj se oglašajo osebno ali pisмено na: INDUSTRIJO STEKLA PANČEVO

RADIO KOPER

Torek, 30. junija 1953: 13.45 Lahka glasba in objave — 14.30 Kulturni razgledi — Klavir v ritmu — 17.30 V narodni pesmi in plesu po Jugoslaviji — 20.00 G. Donizetti: »Ljubavni napoj« I dejanje.

V vseh gostilnah, kavarnah in restavracijah zahtevajte »Ljudsko pravico-Borbo«.

Naše gradjevinarstvo

glasilo Zveze inženirjev in tehnikov gradbene stroke dobivajo redni člani DIT gradbenikov proti plačilu 30 din za število pri svojem matičnem društvu. Pošljite točne naslove članov in polovico zbranske denarnja (polovico obdrži DIT). Doslej so zšle tri številke, 4. in 5. številka pa sta v tisku. Sekretariat redakcije: Beograd, Kneza Miloša 7, telefon 28-908 Tek. račun Narodne banke 103-T-506. 2979 1-1

POPRAVEK

Dne 25. t. m. smo v našem listu objavili Avtobusna proga LJUBLJANA-KOPER-PORTOROŽ Predprodaja vozovnic in rezervacija sedežev vsak dan od 17. do 19. ure in ne od 15. ure kot je bilo objavljeno. Isto je v objavi dne 28. t. m. pravilno: odhod iz Ljubljane ob 5.00 uri in ne ob 7.00 uri.

Gradbeno podjetje »KABLAR«, gradbišče Sevojno

bo dne 3. julija 1953 ob 11. uri sklepalo PISMENO POGODBO

ZA NABAVO 19.000 m² LESENIH KOCK IZ ČRNE BOROVINE, DIMENZIJE 18—25 x 8 x 8 cm. Zanimirana podjetja lahko vidijo pogoje vsak delovni dan od 7. do 17. ure v upravi gradbišča v Sevojni. — Ponudbe s ceno in dobavnim rokom pošljite v zapečateni kuverti do zgoraj označenega roka. 2267-12